

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Nina Višňovská

Zveřejnění rozhodnutí o přestupku

Diplomová práce

Olomouc 2019

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Zveřejnění rozhodnutí o přestupku“
vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 5. března 2019

Nina Višňovská

Tímto bych ráda poděkovala JUDr. Martinu Škurkovi, Ph.D. za odborné vedení, konzultace a připomínky poskytnuté při psaní práce.

Obsah

Seznam použitých zkratk	6
Úvod	7
1 Vymezení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku	9
1.1 Změna právní úpravy	9
1.2 Důvody pro zavedení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku	10
1.3 Podmínky stanovené zákonem	12
1.3.1 Subjekt	12
1.3.2 Zvláštní zákony	12
1.3.3 Přiměřenost	13
1.3.4 Způsob zveřejnění	14
1.3.5 Zrušení původního pravomocného rozhodnutí	15
1.3.6 Anonymizace údajů umožňujících identifikaci jiných osob	16
1.4 Zveřejnění na základě jiného důvodu než za účelem uložení trestu	16
1.5 Ukládání správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku	17
1.5.1 Určení druhu a výměry správního trestu	18
1.5.2 Povaha a závažnost přestupku	19
1.5.3 Výkon správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku	20
1.5.4 Přechod odpovědnosti za přestupek	20
1.6 Shrnutí	20
2 Problematické aspekty správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku	22
2.1 Vymezení subjektu	22
2.2 Výběr zvláštních zákonů	23
2.2.1 Skutkové podstaty z oblasti práva duševního vlastnictví	25
2.2.2 Skutkové podstaty s odlišnými podmínkami	26
2.3 Způsob zveřejnění	28
2.3.1 Rozsah zveřejnění	28
2.3.2 Veřejný sdělovací prostředek	28
2.3.3 Veřejná zakázka	29
2.3.4 Vynutitelnost zveřejnění rozhodnutí o přestupku vůči veřejnému sdělovacímu prostředku	29
2.3.5 Odstranění rozhodnutí zveřejněného elektronickou formou	30
2.3.6 Vyvěšení rozhodnutí na úřední desce správního orgánu	30

2.4	Časové hledisko	30
2.4.1	Lhůta pro zveřejnění rozhodnutí o přestupku.....	31
2.4.2	Doba zveřejnění rozhodnutí o přestupku.....	32
2.5	Náklady.....	32
2.6	Zásah do soukromí.....	33
2.6.1	Soukromí právnických osob	34
2.6.2	Soukromí právního nástupce pachatele	35
2.6.3	Zrušení původního pravomocného rozhodnutí o přestupku a hrazení nákladů..	36
2.6.4	Škoda způsobená při výkonu veřejné moci	37
2.7	Inspirace trestním právem.....	38
2.8	Shrnutí.....	41
3	Úvahy de lege ferenda.....	42
3.1	Vynechání podmínky zvláštního zákona	42
3.2	Vhodnější výběr zvláštních zákonů	43
3.2.1	Vyřešení souvisejících obecných problémů	45
3.3	Ponechání správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku pouze ve zvláštních zákonech	46
3.4	Zrušení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku.....	46
3.5	Ponechání správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku pouze v některých zákonech	47
3.6	Shrnutí.....	48
	Závěr	49
	Seznam použitých zdrojů.....	52
	Shrnutí práce v českém a anglickém jazyce.....	58
	Seznam klíčových slov v českém a anglickém jazyce	59

Seznam použitých zkratek

AudtZ	zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění pozdějších předpisů
InfZ	zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů
LegVTrČ	zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů
ObčZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
PřestZ	zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů
PřestZ1990	zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění zákona č. 65/2017 Sb., účinném ke dni 30. června 2017
SŘ	zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
SŘS	zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů
TOPO	zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů
ZISIF	zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů
ZZVZ	zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Diplomová práce se zabývá správním trestem zveřejnění rozhodnutí o přestupku, upraveným v ustanovení § 50 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o institut, který byl do přestupkového práva zaveden až s účinností nového přestupkového zákona, a který tedy zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích neznal. Téma bylo zvoleno s ohledem na svou aktuálnost a zároveň problematičnost tohoto institutu. Ta dává prostor pro zkoumání jeho tvrzené efektivity a navrnutí možností řešení problematických aspektů. Cílem práce je nalézt odpověď na výzkumnou otázku „*Je právní úprava správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku efektivní?*“.

Správním trestáním obecně se zabývá velké množství zdrojů. Konkrétně správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku je však často opomíjen a vyjma komentářové literatury bývá popsáno pouze jeho zákonné znění bez podrobnější analýzy. Práce mezi použité zdroje řadí kromě znění právních předpisů komentáře, učebnice, časopisecké články a další. Čerpáno bylo zvláště ze zdařilých a podrobných komentářů od kolektivu autorů Ondrušová, Ondruš, Vytopil nebo Jemelka a Vetešník, dále také Bohadlo, Brož a kol. a učebnice Nové přestupkové právo od Práškové. Použity byly i články z odborných časopisů, například od Potměšila nebo Matese. Správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku byl inspirován trestněprávní úpravou, proto byla využita i literatura vztahující se k trestněprávnímu institutu uveřejnění rozsudku. Zejména se jedná o komentář Jelínka a Herczega nebo Fenyka a kolektivu autorů. Z monografií je to pak *Trestní odpovědnost právnických osob – pět let poté* od Jelínka a kolektivu, která hodnotí efektivitu trestněprávních institutů.

Vycházeno je i z dalších zdrojů, mezi něž patří důvodové zprávy k jednotlivým zákonům, návrh věcného záměru PřestZ, internetové stránky a soudní rozhodnutí. Ačkoli ke správnímu trestání jako celku existuje rozsáhlá judikatura, nedošlo k naplnění předpokladu, že od doby zvolení tématu dojde k vývoji v oblasti judikatury vztahující se konkrétně ke správnímu trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Stále tak schází ustálená praxe, která by zaujala stanovisko ke kritizovaným nedostatkům.

Základ právní úpravy správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku našel inspiraci ve francouzském trestním právu, avšak cílem práce je analyzovat funkčnost úpravy správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku v českém právním řádu. Práce tak neobsahuje cizojazyčné zdroje, neboť komparovat či podrobněji zkoumat zahraniční úpravu by pro práci bylo nadbytečné.

O informace o četnosti užívání správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku bylo požádáno Ministerstvo vnitra, které ve svém neformálním sdělení uvedlo, že v současnosti nedisponuje statistickými údaji o uložených správních trestech. Každoroční přehled přestupků bude zpracováván až za rok 2018 a zveřejněn do konce dubna 2019. Přesné údaje o ukládání správních trestů na území celé České republiky od účinnosti PřestZ tak zatím nebylo ke dni odevzdání práce možné získat. Pro zjištění, v jaké míře je správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku ukládán, byly žádosti o informace dotázány některé správní úřady, konkrétně Magistrát hlavního města Prahy a úřady městských částí Praha 1, 2, 4, 6, 10 a 15. Následně byla z každého úřadu požádána oprávněná úřední osoba zabývající se ukládáním tohoto trestu o poskytnutí neformálního sdělení, aby bylo zjištěno, jaká je aktuální praxe při jeho ukládání. Kromě uvedených správních úřadů byla žádost o poskytnutí informací podána také Finančnímu analytickému úřadu, Radě pro veřejný dohled nad auditem a České národní bance, neboť tyto instituce rozhodují o uložení správních trestů dle zvláštních zákonů.

Vlastní text práce je členěn do tří kapitol, kdy po úvodu následuje kapitola první, která popisnou metodou v rámci podkapitol vymezuje správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku z hlediska právní úpravy včetně důvodů pro jeho přijetí a kritérií pro jeho ukládání. Další kapitoly pak využívají zejména metodu analytickou. Druhá kapitola se zabývá problematickými aspekty správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku a objasňuje, ve kterých ohledech došlo k inspiraci právem trestním. Na ni navazující třetí kapitola pak navrhuje změnu právní úpravy tohoto institutu.

Práce vychází z právního stavu ke dni 20. února 2019.

1 Vymezení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku

První kapitola práce se věnuje právní úpravě správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Úvodem shrnuje nejdůležitější změny v oblasti správního trestání, ke kterým došlo s účinností od července 2017 a které jsou podstatné pro vymezení tohoto druhu trestu. Dále pak rozebírá důvody, které zákonodárce vedly k jeho začlenění do právního řádu. Následně rozvádí jednotlivé zákonné podmínky pro uložení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku a také hlediska, která je nutno zvážit při jeho ukládání.

1.1 Změna právní úpravy

Dne 1. července 2017 nabyl účinnosti zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „PřestZ“), zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Tím došlo ke zrušení dělení správních deliktů na přestupky a jiné správní delikty a pod pojem přestupek jsou nyní zahrnuty přestupky fyzických osob, správní delikty právnických osob a správní delikty podnikajících fyzických osob.

PřestZ1990 obsahoval ve zvláštní části několik skutkových podstat přestupků. Skutkové podstaty vztahující se k dílčím oblastem veřejné správy bylo možné přesunout do zvláštních zákonů. Ty zbylé, které byly příliš obecné, neboť zahrnovaly těchto oblastí vícero, jsou zakotveny v zákoně č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

Z hlediska terminologie došlo ke změně pojmu správních sankcí na správní tresty, současná úprava přestupkového práva umožňuje za přestupky uložit taxativně vyjmenované správní tresty¹ napomenutí, pokuty, zákazu činnosti, propadnutí věci a nově i propadnutí náhradní hodnoty, ruší trest zákazu pobytu a zavádí trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

S ohledem na úpravu odpovědnosti v PřestZ je možné tyto správní tresty uložit fyzickým, fyzickým podnikajícím i právnických osobám (pouze trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku není možné uložit fyzické osobě).² Zákon pak upravuje i obecné zásady pro ukládání správních trestů a ponechává pravidlo, že správní trest lze uložit samostatně nebo spolu s jinými správními tresty a opět vylučuje možnost uložení napomenutí společně

¹ V ustanovení § 35 PřestZ

² § 50 odst. 1 PřestZ

s pokutou.³ Za splnění zákonem uvedených podmínek je současně se správním trestem možné uložit i omezující opatření.⁴ Správní orgán může o přestupku rozhodnout příkazem, jímž lze uložit správní trest napomenutí, pokuty, zákazu činnosti nebo propadnutí věci nebo náhradní hodnoty.⁵ Příkazem tak nelze uložit správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Pouze pokutu lze uložit také příkazem na místě.⁶

1.2 Důvody pro zavedení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku

Práce se zabývá novým správním trestem zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Ten spočívá v seznámení veřejnosti s protiprávním jednáním pachatele zveřejněním rozhodnutí o přestupku prostřednictvím veřejného sdělovacího prostředku a jeho vyvěšením na úřední desce správního úřadu.⁷

PřestZ1990 tento správní trest neupravoval a motivaci pro jeho zavedení objasňuje důvodová zpráva, která uvádí, že „*správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku může být v případech právnických osob efektivním správním trestem, jak to dokládá zkušenost zemí, kde je tento trest vůči právnickým osobám uplatňován (např. Francie). Obdobný trest nově zakotvuje též zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim*“.⁸ Tímto obdobným trestem je uveřejnění rozsudku, jež se nachází v ustanovení § 23 TOPO. K němu důvodová zpráva uvádí, že „*může být účinným prostředkem při postihu určitého druhu trestné činnosti (např. trestného činu v oblasti životního prostředí nebo závažného hospodářského trestného činu). Smyslem tohoto ustanovení není prohloubit zásadu veřejnosti v řízení před soudem, jak by se na první pohled mohlo zdát, ale spíše poskytnout veřejnosti informaci o tom, že se právníká osoba dopustila trestného činu v oblasti, která se veřejnosti dotýká*“.⁹

Konkrétnější informace ohledně zavedení tohoto trestu poskytlo Ministerstvo vnitra neformálním stanoviskem, v němž uvádí, že „*práce na reformě přestupkového práva začaly fakticky v roce 2002, kdy byla přijata Koncepce reformy správního trestání (byla schválena usnesením vlády č. 162 ze dne 20. února 2002). Na základě vládou schválené koncepce*

³ § 36 PřestZ

⁴ § 52 odst. 3 PřestZ

⁵ § 90 odst. 1 PřestZ

⁶ § 91 PřestZ

⁷ ONDRUŠOVÁ, Marta, ONDRUŠ, Radek, VYTOPILO, Petr. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou a základní judikaturou*. 1. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 332.

⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, dostupné též na <<https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=555&CT1=0>>.

⁹ Důvodová zpráva k zákonu č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, dostupné též na <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=285&CT1=0>>.

reformy správního trestání obsažené v návrhu věcného záměru zákona o správním trestání zpracovalo Ministerstvo vnitra v roce 2004 návrh zákona o odpovědnosti za přestupky a o řízení o nich (zákon o přestupcích), který již tento správní trest obsahoval. Další projednávání uvedeného návrhu zákona však Legislativní rada vlády zastavila s odůvodněním, že je třeba vyčkat na přijetí a účinnost v té době připravovaných navazujících právních předpisů, a to správního řádu, trestního zákoníku a zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. V té době připravovaný zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim již navrhoval zakotvení trestu zveřejnění rozsudku. Podle analýz zpracovaných v souvislosti s přípravou zákona o trestní odpovědnosti právnických osob je trest zveřejnění rozsudku nebo podobný trest ukládán v zahraničí...“.

MLSNA uvádí, že právě francouzská právní úprava dokládá, že se tento trest osvědčil, neboť je efektivnější než uložení samotného peněžitého trestu¹⁰ a uvedená analýza dokládá, že ve Francii v letech 1994–2002 byl v případě uložení více trestů v 15 % případů současně uložen dohromady peněžitý trest s povinností zveřejnit rozsudek.¹¹ „Lze se tedy oprávněně domnívat, že z tohoto trestu si vzal inspiraci též návrh přestupkového zákona. Na uvedené legislativní projekty navázal věcný záměr zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (zákon o přestupcích), který byl schválen usnesením vlády č. 229 ze dne 3. dubna 2013. Věcný záměr zákona rovněž obsahoval tento správní trest. Z vládou schváleného věcného záměru zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (zákon o přestupcích), přímo vychází zákon č. 250/2016 Sb., který úpravu zveřejnění rozhodnutí o přestupku též převzal.“¹²

Inspirace trestním právem je, v souladu s judikaturou správních soudů,¹³ mimo zavedení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku v PřestZ zjevná v celé řadě dalších institutů, což koresponduje i s pohlížením na přestupek jako na trestní obvinění dle čl. 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.¹⁴

¹⁰ MLSNA, Petr. *Reforma přestupkového práva - základní východiska, cíle a očekávání* [online]. pravni prostor.cz, 3. června 2016 [cit. 1. února 2019]. Dostupné na <<https://www.pravni prostor.cz/clanky/spravni-pravo/reforma-prestupkoveho-prava-zakladni-vychodiska-cile-a-ocekavani>>.

¹¹ Analýza a mezinárodní srovnání právní úpravy problematiky odpovědnosti právnických osob za jednání, k jehož postihu zavazují mezinárodní smlouvy, dostupné na <<https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha-c--1---Analyza.pdf>>.

¹² Pokračování výše zmíněného neformálního stanoviska Ministerstva vnitra

¹³ Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, sp. zn. 8 As 17/2007 nebo taktéž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. ledna 2009, sp. zn. 1 As 96/2008

¹⁴ Viz např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 2. září 1998, *Lauko v Slovensko*, stížnost č. 26138/95

1.3 Podmínky stanovené zákonem

K uložení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku je nutné kumulativně splnit zákonem uvedené podmínky, neboť se jedná o značný zásah do postavení pachatele. Kromě dobré pověsti, dobrého jména a soukromí osoby dojde také k zasažení majetkové sféry pachatele. Ten bude následně hradit náklady na zveřejnění a zároveň mohou být narušeny jeho obchodní vztahy, protože např. může dojít k úbytku jeho obchodních partnerů. Zveřejnění rozhodnutí má také preventivní a ochranný charakter, neboť je jím veřejnost informována o protiprávní činnosti pachatele a varována před jejími následky i před pachatelem jako osobou. Na pachatele pak může být veřejností nahlíženo jako na nepoctivou osobu, která ji bude muset ujišťovat o způsobilosti plnit své závazky.¹⁵

1.3.1 Subjekt

Zveřejnění rozhodnutí o přestupku může být uloženo pouze právnické nebo podnikající fyzické osobě.¹⁶ Trest má informovat veřejnost o nekalých praktikách, kterých se tyto osoby dopouštějí a „z povahy věci často (v důsledku svého závadného chování typicky v obchodním styku) ani dobré pověsti požívat nemohou“.¹⁷ Právě kvůli difamačnímu účinku tohoto trestu jsou z okruhu subjektů vyňaty fyzické osoby. Důvodová zpráva přímo uvádí, že „i proto tedy není cílen na „běžné“ fyzické osoby“.¹⁸ Jeho uložení nepodnikajícím fyzickým osobám by mohlo významně zasáhnout soukromí pachatele a negativně tím ovlivnit zejména jeho rodinné a pracovní prostředí.¹⁹

Protiprávního jednání se podnikající fyzická osoba musí dopustit v souvislosti se svou podnikatelskou činností a právnická osoba při výkonu činnosti dané zákonem nebo zapsané jako její předmět činnosti ve veřejném rejstříku. Postihnout je možné i neziskové právnické osoby, zapsané spolky, zapsané ústavy atd., opět za splnění podmínky přímé souvislosti s jejich činností.²⁰

1.3.2 Zvláštní zákony

Další podmínkou je možnost uložení pouze v případě, stanoví-li tak zákon,²¹ neboť uložení tohoto trestu provází značný difamační účinek, který podstatně zasahuje do dobré pověsti, jména, soukromí právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby. Z tohoto důvodu

¹⁵ PRÁŠKOVÁ, Helena. *Nové přestupkové právo*. 1. vydání. Praha: Leges, 2017, s. 226.

¹⁶ § 50 odst. 1 PřestZ

¹⁷ Důvodová zpráva k zákonu č. 250/2016 Sb., ...

¹⁸ Tamtéž.

¹⁹ PRÁŠKOVÁ: *Nové přestupkové právo...*, s. 228.

²⁰ ONDRUŠOVÁ, ONDRUŠ, VYTOPILOV: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 332.

²¹ § 50 odst. 1 PřestZ

zákonodárce podmínil jeho uložení výslovným umožněním zvláštním zákonem. Právní řád ho ovšem upravuje pouze zřídka, zejména v oblasti ochrany průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví.²²

Lze jej tak uložit, pokud se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že neoprávněně využívá vynález chráněný patentem,²³ neoprávněně využívá chráněnou topografii,²⁴ neoprávněně využívá technické řešení chráněné užitným vzorem,²⁵ neoprávněně užívá průmyslový vzor²⁶ nebo neoprávněně užívá ochrannou známku.²⁷

Se zvláštními podmínkami lze tento institut nalézt i v dalších zákonech.²⁸ Naopak zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“) použití tohoto trestu výslovně zakazuje.²⁹ Vysvětlení obsahuje důvodová zpráva ke změnovému zákonu: „*přestože platí, že bez zakotvení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku ve zvláštním zákoně nelze tento správní trest aplikovat, jeho aplikace se v zákoně o zadávání veřejných zakázek výslovně vyloučí, neboť v opačném případě by mohlo dojít ke kolizi tohoto správního trestu s povinností Úřadu uveřejňovat rozhodnutí na internetových stránkách (§ 272)*“.³⁰

1.3.3 Přiměřenost

Také při ukládání tohoto správního trestu musí být respektována zásada proporcionality, tzn. že správní orgán dbá na to, aby zásah do soukromí pachatele byl přiměřený povaze a závažnosti přestupku.³¹ Povaha a závažnost přestupku je přitom dána hledisky demonstrativně vymezenými v ustanovení § 38 PřestZ.

Proporcionalita se uplatní nejen při zvažování, zda bude trest vůbec uložen, ale také ve kterém z veřejných sdělovacích prostředků, v jaké lhůtě a po jakou dobu. Mates poukazuje na to, že v praxi může být posuzování zásahu do soukromí obtížné, neboť soukromí sestává z širokého okruhu práv např. na rodinný život, tělesnou a duševní integritu, ochranu obydlí,

²² PRÁŠKOVÁ: *Nové přestupkové právo...*, s. 229.

²³ § 74a zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů

²⁴ § 17a zákona č. 529/1991 Sb., o ochraně topografií polovodičových výrobků, ve znění pozdějších předpisů

²⁵ § 20a zákona č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů

²⁶ § 45a zákona č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů, ve znění pozdějších předpisů

²⁷ § 51a zákona č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů

²⁸ K tomu více následující kapitola

²⁹ § 270 odst. 11 ZZVZ

³⁰ Důvodová zpráva k zákonu č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, dostupné též na <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=929&CT1=0>>.

³¹ § 50 odst. 1 PřestZ

možnost navazování profesních vztahů, vztahy k osobám blízkým a další.³² Trest by měl být ukládán pouze, pokud splní svůj účel a pachatel pocítí možnou ztrátu dobré pověsti v obchodních vztazích. Naopak pokud se obchodních vztahů neúčastní, bylo by jeho uložení neúčinné a pachatel by nebyl postižen.³³

1.3.4 Způsob zveřejnění

Rozhodnutí o přestupku lze zveřejnit až po nabytí právní moci rozhodnutí, kterým byl trest uložen. Zveřejňuje se výroková část rozhodnutí o přestupku,³⁴ nedochází tedy ke zveřejnění odůvodnění. PřestZ stanoví náležitosti výrokové části rozhodnutí o přestupku v ustanovení § 93. Správní orgán nesmí výrokovou část zkrátit nebo doplnit komentářem, musí být zveřejněna ve stejné podobě a rozsahu jako ve stejnopise rozhodnutí ve správním spise.³⁵

Ustanovení upravující správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku nepřímo doplňuje § 93, když obsahuje lhůtu, během níž se rozhodnutí zveřejní.³⁶ Lhůta počíná běžet dnem nabytí právní moci rozhodnutí a nesmí být kratší než 2 měsíce a delší než 6 měsíců.³⁷ Rozhodnutí pak může být zveřejněno kdykoliv během lhůty stanovené ve výrokové části.³⁸ Nevyužívá se stanovení konkrétního data, neboť v době rozhodování o trestu není jisté, že rozhodnutí nabyde právní moci, což by mohlo vést k neuskutečnitelnosti trestu.³⁹ Vetešník se domnívá, že ačkoli to PřestZ výslovně nestanoví, součástí výrokové části by měly být i „*způsoby zveřejnění rozhodnutí o přestupku, tedy určení konkrétního veřejného sdělovacího prostředku včetně konkrétní doby zveřejnění, a také konkrétní doby vyvěšení na úřední desce správního orgánu*“.⁴⁰

Uložení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku je nutné řádně odůvodnit. Potřeba kvalitního odůvodnění je v tomto případě ještě naléhavější než u ostatních správních trestů. Jedná se o stěžejní předpoklad pro to, aby rozhodnutí uspělo i v případě jeho napadení opravným prostředkem. Správní orgán musí v odůvodnění pečlivě vysvětlit důvody, proč je zásah do soukromí pachatele přiměřený povaze a závažnosti přestupku.⁴¹

³² MATEŠ, Pavel a kol. *Základy správního práva trestního*. 7. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 121.

³³ KOČÍ, Roman. In KOČÍ, Roman (ed). *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich s poznámkami a vzory rozhodnutí a jiných správních aktů*. 1. vydání. Praha: Leges, 2017, s. 92.

³⁴ § 50 odst. 2 PřestZ

³⁵ ONDRUŠOVÁ, ONDRUŠ, VYTOPILO: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 333.

³⁶ VETEŠNÍK, Pavel. In JEMELKA, Luboš (ed). *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich; Zákon o některých přestupcích*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 449–450 (§ 50 PřestZ).

³⁷ § 50 odst. 2 PřestZ

³⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 250/2016 Sb., ...

³⁹ ONDRUŠOVÁ, ONDRUŠ, VYTOPILO: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 334.

⁴⁰ VETEŠNÍK: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 451–452 (§ 50 PřestZ).

⁴¹ Jak to vyžaduje § 50 odst. 1 PřestZ

Zveřejnění rozhodnutí o přestupku se provádí zveřejněním ve veřejném sdělovacím prostředku a vyvěšením na úřední desce správního orgánu.⁴² Z dikce ustanovení vyplývá, že se jedná o kumulativní podmínku a musí dojít ke zveřejnění oběma způsoby. Zákon přímo nedefinuje, co se rozumí veřejným sdělovacím prostředkem. Dle důvodové zprávy k PřestZ „veřejným sdělovacím prostředkem ve smyslu tohoto ustanovení může být například tisk, televize, rozhlas, *Obchodní věstník*, internet, může jít o veřejný sdělovací prostředek celostátní či regionální. Bude záležet na okolnostech konkrétního případu, jaký veřejný sdělovací prostředek bude zvolen jako nejvhodnější“.⁴³ Pokud správní orgán uloží zveřejnění rozhodnutí v tištěné formě média, nelze po stejném vydavateli požadovat zároveň i zveřejnění v elektronické formě určeného média. Sdělovací prostředek musí být veřejnosti přístupný bez omezení, to však nutně neznamená jeho bezplatnost, nemůže být dostupný pouze pro omezenou skupinu čtenářů.⁴⁴ Zveřejnění rozhodnutí ve veřejném sdělovacím prostředku zajišťuje správní orgán na náklady pachatele,⁴⁵ které ale nesmí za respektování zásady přiměřenosti úmyslně navyšovat.⁴⁶

Rozhodnutí musí být také vyvěšeno na úřední desce správního orgánu, který rozhodnutí vydal v prvním stupni, a to na náklady tohoto správního orgánu. Rozhodnutí musí být vyvěšeno nejméně po dobu 15 dnů a nejdéle po dobu 2 měsíců,⁴⁷ přičemž se nejedná o lhůtu pro zveřejnění rozhodnutí ve veřejném sdělovacím prostředku.

1.3.5 Zrušení původního pravomocného rozhodnutí

Zákon upravuje i případy, kdy dojde ke zrušení původního pravomocného rozhodnutí v přezkumném nebo novém řízení o přestupku nebo v soudním řízení správním. Správní orgán nebo soud, který rozhodnutí zrušil, musí do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, kterým se původní rozhodnutí ruší, informovat o takovém rozhodnutí správní orgán, který původní rozhodnutí vydal. Jak již bylo uvedeno výše, zveřejněním rozhodnutí o přestupku dochází ke značnému zásahu do práv právnické nebo fyzické podnikající osoby. V případě, že bude následně rozhodnutí zrušeno, musí správní orgán, který původní rozhodnutí vydal, negativní důsledky napravit zveřejněním zrušujícího rozhodnutí

⁴² § 50 odst. 3 PřestZ

⁴³ Důvodová zpráva k zákonu č. 250/2016 Sb., ...

⁴⁴ ONDRUŠOVÁ, ONDRUŠ, VYTOPILOV: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 335.

⁴⁵ § 50 odst. 5 PřestZ

⁴⁶ ONDRUŠOVÁ, ONDRUŠ, VYTOPILOV: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 338–339.

⁴⁷ § 50 odst. 4 PřestZ

v přiměřené lhůtě. Musí tak učinit na vlastní náklady a obdobným způsobem, jakým bylo zveřejněno rozhodnutí původní.⁴⁸

1.3.6 Anonymizace údajů umožňujících identifikaci jiných osob

Uložení tohoto trestu má negativní dopady ve sféře pachatele, je však třeba chránit soukromí dalších osob. Obsahem zveřejněného rozhodnutí o přestupku nesmějí být údaje umožňující identifikaci jiné osoby než pachatele.⁴⁹ Vetešník dodává, že „v případě osobních údajů fyzické osoby odlišné od pachatele přestupku, je správní orgán v souladu s § 13 odst. 1 OchOsÚ⁵⁰ povinen přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů“.⁵¹ Ve zveřejněném rozhodnutí musí být provedena anonymizace údajů přímo identifikujících jiné osoby, např. poškozené nebo k jejich identifikaci vedoucích. V tištěném médiu tak zpravidla dojde k jejich začernění nebo překrytí, při čtení rozhodnutí k jejich vynechání.⁵²

1.4 Zveřejnění na základě jiného důvodu než za účelem uložení trestu

O správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku se nejedná v případě, že ke zveřejnění nedochází za účelem uložení trestu, ale na základě jiného právního důvodu. Jedná se např. o poskytování informací o rozhodnutích o přestupcích podle InfZ nebo dle ustanovení § 159 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů, o povinnost České národní banky uveřejnit pravomocné rozhodnutí o udělené pokutě způsobem umožňujícím dálkový přístup.⁵³ Dále také o uveřejňování pravomocných nebo vykonatelných rozhodnutí (např. rozhodnutí o uložení správního trestu za přestupek) České národní banky dle zákona č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo dle zvláštních právních předpisů v oblasti kapitálového trhu, které musí zveřejnit na svých internetových stránkách (u rozhodnutí o uložení správního trestu za přestupek po dobu nejméně 5 let) dle § 14 uvedeného zákona.⁵⁴

⁴⁸ § 50 odst. 6 PřestZ

⁴⁹ § 50 odst. 7 PřestZ

⁵⁰ zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁵¹ VETEŠNÍK: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 450 (§ 50 PřestZ).

⁵² ONDRUŠOVÁ, ONDRUŠ, VYTOPILOV: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 341.

⁵³ BROŽ, Jan. In BOHADLO, David (ed). *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 318 (§ 50 PřestZ).

⁵⁴ VETEŠNÍK: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 447–448 (§ 50 PřestZ).

Příkladem se může jednat o rozhodnutí o přestupku, kterého se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí tím, že neoprávněně vykonává činnost podle zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, ke které je třeba povolení České národní banky, akreditace udělená Českou národní bankou, zápis do seznamu vedeného Českou národní bankou, souhlas České národní banky nebo sdělení orgánu dohledu jiného členského státu Evropské unie⁵⁵ nebo tím, že uvede nepravdivý nebo zavádějící údaj nebo neuvede veškeré skutečnosti v souvislosti se žádostí podle tohoto zákona.⁵⁶

Mezi další takové případy spadá i uveřejňování pravomocných rozhodnutí o uložení správním trestu způsobem umožňujícím dálkový přístup, které uveřejní Česká národní banka dle § 36j odst. 2 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů nebo dle § 27ea odst. 2 zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.⁵⁷ Dle uvedených zákonů takovým uveřejněným rozhodnutím může být např. rozhodnutí o přestupku spáchaného právnickou nebo podnikající fyzickou osobou zahájením činnosti bez licence, která je třeba dle zákona o bankách,⁵⁸ nebo zahájením činnosti bez povolení, které je třeba dle zákona o spořitelních a úvěrních družstvech.⁵⁹

Dále je třeba odlišovat případy, kdy zákon upravuje informační povinnost různých subjektů a správních orgánů. Prášková⁶⁰ uvádí např. povinnost informovat veřejnost o znečištění vody ke koupání nebo sprchování,⁶¹ o výrobcích nebezpečných svou zaměnitelností s potravinami v oběhu⁶² nebo o překročení informativní prahové hodnoty, varovné prahové hodnoty nebo regulační prahové hodnoty v dané zóně nebo aglomeraci.⁶³

1.5 Ukládání správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku

PřestZ1990 upravoval taxativní výčet okolností, ke kterým se přihlédne při určení druhu sankce a její výměry. Jednalo se pouze o závažnost přestupku určenou demonstrativními hledisky a osobu pachatele, tzn. zda a jakým způsobem byl pro tůž skutek

⁵⁵ § 162 odst. 1 písm. a) zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁶ § 162 odst. 1 písm. b) zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁷ PRÁŠKOVÁ: *Nové přestupkové právo...*, s. 227–228.

⁵⁸ § 36c odst. 1 písm. c) zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁹ § 27c odst. 1 písm. c) zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁰ PRÁŠKOVÁ: *Nové přestupkové právo...*, s. 227–228.

⁶¹ § 6b odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů

⁶² § 21 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů

⁶³ § 30 odst. 2 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů

postižen v disciplinárním řízení.⁶⁴ PřestZ rozšířil a demonstrativně upravil výčet hledisek, která musí správní orgán posuzovat při ukládání správních trestů. Správní orgán zkoumá hlediska, která jsou rozhodující pro posouzení společenské škodlivosti přestupku. Není tak vždy nutné přihlídnout ke všem hlediskům, pokud jsou v konkrétním případě nepodstatná, a zároveň je možné přihlížet i k dalším rozhodujícím hlediskům, která PřestZ ve výčtu neuvádí.⁶⁵ Zákon pak uvádí i demonstrativní výčet polehčujících a přitěžujících okolností a dále i možnost upustit od uložení správního trestu, a to i podmíněně.

1.5.1 Určení druhu a výměry správního trestu

Při ukládání správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku jsou tak při určení druhu a výměry správního trestu dle § 37 písm. a) až i) PřestZ zohledňována následující kritéria, jimiž jsou zejména povaha a závažnost spáchaného přestupku, přitěžující a polehčující okolnosti nebo povaha činnosti právnické nebo podnikající fyzické osoby. Může se jednat o zhodnocení, zda je podnikatelská činnost činností hlavní nebo doplňkovou nebo zda se jedná o veřejně prospěšnou činnost.⁶⁶

PřestZ odchylně od TOPO neobsahuje kritérium poměrů právnické osoby, majetkových poměrů, jejího působení po činu a další (§ 14 odst. 1 TOPO). Kühn i přes demonstrativnost výčtu vnímá negativně, že PřestZ neobsahuje odlišně od trestního práva výslovné zařazení majetkových poměrů jako kritéria pro určení druhu a výměry správního trestu ukládaného fyzické, právnické nebo podnikající fyzické osobě.⁶⁷ Obdobně Petrmichl uvádí, že „jde-li o hlediska pro ukládání trestu, diskrepance lze shledat v tom, že zatímco u fyzické osoby se přihlíží k jejím osobním poměrům a k tomu, zda a jakým způsobem byla pro totéž protiprávní jednání potrestána v jiném řízení před správním orgánem než v řízení o přestupku, u právnické či podnikající fyzické osoby se přihlíží výslovně pouze k povaze její činnosti. Byť je výčet kritérií v § 37 PřestZ demonstrativní a zohlednit lze i jiná než zákonná kritéria, zmíněný nesystémový přístup nemá žádné opodstatnění“.⁶⁸

V případě právnické a fyzické podnikající osoby přechází její odpovědnost na právního nástupce nebo na osobu, která pokračuje v její podnikatelské činnosti.⁶⁹ Dále je tedy třeba zohlednit, v jakém rozsahu na právního nástupce přešly výnosy, užitky a jiné výhody ze

⁶⁴ § 12 odst. 1 PřestZ1990

⁶⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 250/2016 Sb., ...

⁶⁶ VETEŠNÍK: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 338 (§ 37).

⁶⁷ KÚHN, Zdeněk. Nový přestupkový zákon, odpovědnost právnických osob a problematika dvojího trestání téhož deliktu. *Právní rozhledy*, 2018, roč. 26, č. 3, s. 80–81.

⁶⁸ PETRMICHL, Václav. K přestupkové odpovědnosti podnikajících fyzických osob. *Právní rozhledy*, 2018, roč. 26, č. 17, s. 587.

⁶⁹ § 33 a § 34 PřestZ

spáchaného přestupku. Pokud je právních nástupců více, zohlední se i zda některý z nich pokračuje v činnosti, při které byl přestupek spáchán.

S ohledem na úpravu spolupachatelství je nutno vzít v úvahu i míru účasti jednotlivých spolupachatelů na spáchání přestupku.

Pokud se podezřelý dopustil více přestupků, k jejichž projednání je příslušný stejný správní orgán, dojde k jejich projednání ve společném řízení.⁷⁰ Při ukládání správního trestu tak bude zohledněna i situace, kdy o některém z více přestupků, které byly spáchány jedním skutkem nebo více skutky, nebylo rozhodnuto ve společném řízení.

PřestZ upravuje po vzoru zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů i pokus přestupku, který se postihuje za zákonem stanovených podmínek. Správní orgán zohledňuje, do jaké míry se jednání pachatele přiblížilo k dokonání přestupku u pokusu přestupku, jakož i k okolnostem a důvodům, pro které k jeho dokonání nedošlo.

Podle časové působnosti zákona se při pozdějších změnách zákona, který je účinný při dokončení jednání, kterým je přestupek spáchán, použije zákona nejmírnějšího.⁷¹ Toto pravidlo bylo doplněno na základě judikatury Evropského soudu pro lidská práva,⁷² a správní orgán tak musí vzít v potaz, zda k části jednání, jímž byl pokračující, trvající a hromadný přestupek spáchán, došlo za účinnosti zákona, který za přestupek stanovil správní trest mírnější než zákon, který byl účinný při dokončení tohoto jednání.

Někteří autoři se obávají, že místo zefektivnění praxe dojde k zatížení správních orgánů, které se budou muset vypořádat se všemi zákonem uvedenými kritérii,⁷³ neboť vypořádání se s nimi by mělo být součástí odůvodnění.⁷⁴

1.5.2 Povaha a závažnost přestupku

PřestZ do samostatného ustanovení § 38 písm. a) až g) přejímá a doplňuje hlediska určující povahu a závažnost přestupku. Potměšil se domnívá, že byl zákon rozšířen obecnými

⁷⁰ § 88 odst. 1 PřestZ

⁷¹ § 2 odst. 5 PřestZ

⁷² Důvodová zpráva k zákonu č. 250/2016 Sb., ... cituje konkrétně následující rozsudky: „*Rohlena proti České republice*, č. 59552/08, rozsudek ze dne 18. dubna 2013, *nenabyl právní moci*; *Ezer a Ceyrek proti Turecku*, č. 29295/95 a 29363/95, rozsudek ze dne 27. února 2011; *Veeber proti Estonsku* (č. 2), č. 45771/99, rozsudek ze dne 21. ledna 2003; *Puhk proti Estonsku*, č. 5503/00, rozsudek ze dne 10. února 2004)“.

⁷³ Např. MATES, Pavel. ONDRÁČKOVÁ, Věra. Kodex správního práva trestního. *Trestněprávní revue*, 2016, roč. 15, č. 11–12, s. 255. Mates odkazuje např. na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. února 2006, č. j. 4 As 23/2005-66 a ze dne 19. září 2006, č. j. 8 As 8/2005-57. Shodně POTMĚŠIL, Jan. Poznámky k věcnému záměru nového zákona o přestupcích. *Správní právo*, 2014, roč. 47, č. 1–2, s. 127.

⁷⁴ BRAŽINA, Ladislav, JÍLKOVÁ, Nikola. Odůvodnění rozhodnutí o uložení sankce za správní delikt podle současné i budoucí právní úpravy. *Právní rozhledy*, 2017, roč. 25, č. 2, s. 46.

pojmy, jejichž zohlednění bude správním orgánům, majícím často pouze omezený okruh informací, způsobovat potíže.⁷⁵

Povaha a závažnost přestupku je dána zejména významem zákonem chráněného zájmu porušeného nebo ohroženého přestupkem, významem a rozsahem následku přestupku nebo způsobem a okolnostmi spáchání přestupku. Především u přestupků trvajících a hromadných se dále uplatní kritérium délky doby, po kterou trvalo protiprávní jednání nebo protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele. Při pokračování v přestupku je nutné uvážit také počet jednotlivých dílčích útoků, které tvoří pokračování v přestupku.⁷⁶

1.5.3 Výkon správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku

Výkon správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku není upraven v PřestZ, neboť probíhá podle SŘ náhradním výkonem nebo opakovaným ukládáním donucovacích pokut, a zákonodárce se proto domnívá, že jeho výslovná úprava v PřestZ není nutná.⁷⁷

1.5.4 Přejedání odpovědnosti za přestupek

Jelikož je správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku ukládán pouze osobám právnickým nebo podnikajícím fyzickým, je třeba v této souvislosti upozornit na to, že odpovědnost právnické osoby za přestupek přechází na jejího právního nástupce,⁷⁸ stejně jako odpovědnost podnikající fyzické osoby za přestupek přechází v případě její smrti na osobu, která pokračuje v její podnikatelské činnosti.⁷⁹ Správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku by pak bylo možné uložit i právním nástupcům těchto osob. Pokud by právnická osoba právního nástupce neměla, jejím zánikem by došlo k zániku odpovědnosti za přestupek.⁸⁰ PřestZ myslí i na situace, kdy by se právnická osoba snažila svým zánikem vyhnout potrestání za přestupek nebo výkonu správního trestu. V takovém případě by správní orgán mohl zakázat zrušení, zánik nebo přeměnu obviněné právnické osoby.⁸¹

1.6 Shrnutí

Při tvorbě PřestZ se zákonodárce inspiroval trestním právem, v důsledku čehož byl do nového právního předpisu zakotven i správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Pro jeho uložení je nutné splnit podmínky ustanovení § 50 PřestZ, pod které spadá úžeji

⁷⁵ POTMĚŠIL: *Poznámky k věcnému záměru...*, s. 126.

⁷⁶ § 38 PřestZ

⁷⁷ Důvodová zpráva k zákonu č. 250/2016 Sb., ...

⁷⁸ § 33 odst. 1 PřestZ

⁷⁹ § 34 odst. 1 PřestZ

⁸⁰ § 29 písm. c) PřestZ

⁸¹ § 84 odst. 1 PřestZ

vymezený subjekt, nutnost umožnění uložení tohoto trestu zvláštním zákonem, podmínka přiměřenosti a zveřejnění stanoveným způsobem. Ke zveřejnění výrokové části rozhodnutí o přestupku dochází po nabytí právní moci, ve lhůtě nejméně 2 a nejdéle 6 měsíců. Rozhodnutí je pak zveřejněno ve veřejném sdělovacím prostředku a dochází také k jeho vyvěšení na úřední desce správního orgánu po dobu 15 dnů až 2 měsíců. Vyvěšení na úřední desce provádí správní orgán na své náklady, zatímco zveřejnění ve sdělovacím prostředku zajišťuje na náklady pachatele. Zákon stanovuje i postup pro případ, že je původní pravomocné rozhodnutí o přestupku zrušeno. Dbá také na anonymizaci údajů umožňujících identifikaci jiných osob než pachatele.

2 Problematické aspekty správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku

Následující kapitola analyzuje efektivitu správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku, přičemž hledá odpověď na výzkumnou otázku „*Je právní úprava správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku efektivní?*“.

Přesné údaje o ukládání správních trestů na území celé České republiky od účinnosti PřestZ zatím nebylo ke dni odevzdání práce možné získat, neboť Ministerstvo vnitra přistoupí k jejich zpracování a zveřejnění až po skončení roku 2018. Pro zjištění efektivity správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku byly tak dotázány některé správní úřady, konkrétně Magistrát hlavního města Prahy, u něhož, ačkoli působí zejména jako orgán odvolací, existoval s ohledem na jeho širokou územní působnost předpoklad získání statistiky s větší vypovídací hodnotou, a úřady městských částí Praha 1, 2, 4, 6, 10 a 15. Při hodnocení jimi poskytnutých informací je však nutno brát ohled na poměrně krátkou dobu účinnosti PřestZ a omezenou možnost aplikace správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Není překvapením, že i s ohledem na krátkou dobu účinnosti zákona dotázané správní orgány⁸² uvedly, že za dobu od účinnosti PřestZ⁸³ nevidují zatím žádný případ uložení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

Kromě žádostí o informace byl z každého dotázaného správního orgánu požádán i jeho zaměstnanec, aby poskytl svůj názor z pohledu úřední osoby, která se ukládáním správních trestů zabývá v praxi. Žádná z dotázaných osob nevedla, že by se se správním trestem zveřejnění rozhodnutí o přestupku již v praxi setkala, a to z důvodů uvedených níže.

2.1 Vymezení subjektu

Největší problém správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku lze spatřovat v jeho omezené aplikovatelnosti a dále pak v posuzování podmínky přiměřenosti jeho užití. Lze uložit pouze fyzickým podnikajícím nebo právnickým osobám a pouze stanoví-li tak zvláštní zákon.⁸⁴ Je otázkou, zda by měla být upravena možnost uložení i osobám fyzickým, což by značně rozšířilo jeho dopad.

Důvodová zpráva k tomu uvádí, že „*jedním z účelů tohoto správního trestu je nutnost informovat veřejnost o nekalých obchodních praktikách právnických nebo podnikajících fyzických osob, které tedy z povahy věci často (v důsledku svého závadného chování typicky v obchodním styku) ani dobré pověsti požívat nemohou. Uvedený správní trest byl nově zvolen*

⁸² Magistrát hlavního města Prahy a úřady městských částí Praha 1, 2, 4, 6, 10 a 15

⁸³ Do srpna 2018, ale zřejmě ani k datu odevzdání práce nedojde k zásadním změnám

⁸⁴ § 50 odst. 1 PřestZ

*právě pro difamační účinek, který jej provází. I proto tedy není cílen na „běžné“ fyzické osoby“.*⁸⁵

Ani Vetešník to nepovažuje za vhodné a dodává, že *„zavedení tohoto správního trestu i pro fyzické osoby by tak pro ně bylo ze své podstaty samo o sobě nepřiměřeně přísné“.*⁸⁶ Důvodem je zřejmě možný negativní zásah do rodinného a pracovního života pachatelů.⁸⁷ To je bezpochyby jedním ze stěžejních důvodů, proč dotázané správní orgány uvedly, že k uložení tohoto trestu doposud nepřistoupily. Oprávněné úřední osoby například uvedly, že v rámci jejich rozhodovací činnosti ukládají správní tresty v převážném množství případů osobám fyzickým.

2.2 Výběr zvláštních zákonů

Dále je třeba pozastavit se nad tím, v jakých situacích lze tento správní trest použít, respektive které zákony výslovně umožňují jeho aplikaci. Zákonodárce v důvodové zprávě zmiňuje úmysl využívat ho při postihování nekalých obchodních praktik.⁸⁸ Účinná právní úprava umožňuje uložit správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku ve specializovaných situacích, např. v rámci ochrany duševního vlastnictví. S těmito případy se však běžné správní orgány zpravidla nesetkají, příp. jen v minimálním počtu. O jeho aplikaci by tak bylo možné uvažovat například, pokud došlo k neoprávněnému užívání ochranné známky, přičemž toto jednání by nebylo možné posoudit jako trestný čin. Je tak diskutabilní, zda byl tento výběr zákonodárcem proveden vhodně a účelně.

Nejúčelněji by se jevila možnost uložit tento trest za přestupky v oblasti životního prostředí a ochrany spotřebitele,⁸⁹ taková úprava však nebyla přijata a místo toho byla tato možnost včleněna právě do zákonů upravujících duševní vlastnictví. Je však otázkou, nakolik byl tento krok přínosem. Pokud chtěl zákonodárce využít potenciál tohoto trestu, měl zřejmě zvážit takový okruh zákonů, ve kterých by došlo k adekvátnímu využití jeho charakteru.

Zajímavé je, že věcný záměr počítal s možností uložit tento trest mimo jiné *„bude-li to odůvodněno zájmem na ochraně určitých veřejných hodnot nebo zájmem na ochraně životního prostředí“.*⁹⁰ Do konečného znění zákona se tato dikce nedostala. Ministerstvo

⁸⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 250/2016 Sb., ...

⁸⁶ VETEŠNÍK: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 448 (§ 50 PřestZ).

⁸⁷ BROŽ: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 318 (§ 50 PřestZ).

⁸⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 250/2016 Sb., ...

⁸⁹ Srov. PRÁŠKOVÁ: *Nové přestupkové právo...*, s. 229. Konkrétně uvádí: *„informovat veřejnost o nekalých obchodních praktikách právnických nebo podnikajících fyzických osob, o výrobě výrobků, které nemají dané parametry a mohou ohrožovat veřejnost, o poškození nebo zničení části životního prostředí apod.“.*

⁹⁰ Věcný záměr zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (zákon o přestupcích), dostupné též na <<https://www.vlada.cz/assets/ppov/lrv/ria/databaze/VZZ-o-prestupcich.pdf>>.

vnitru k tomu poskytlo neformální stanovisko, ve kterém uvádí: „*původní koncept věcného záměru zákona o přestupcích počítal se zvláště závažnými přestupky, což pak v průběhu legislativního procesu (zejména ze strany Legislativní rady vlády) bylo vypuštěno (nepřiměřenost vůči trestným činům, neboť přestupek je méně závažným jednáním oproti trestným činům a jevílo by se jako neproporcionální zmiňovat kategorii zvláště závažných přestupků). Správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku byl pak vázán pouze na zvláště závažný přestupek spolu s konkrétně vymezenými důvody, které byly poté nahrazeny (opět ze strany LRV) obecnějšími důvody (stanoví-li tak zákon a při ukládání tohoto správního trestu dbá správní orgán na to, aby zásah do soukromí pachatele byl přiměřený povaze a závažnosti přestupku)*“.

Dosavadní úprava omezuje možnost použití tohoto institutu už limitací subjektů, přičemž limitací použití pouze na výjimečné případy možnost jeho běžné aplikace prakticky znemožňuje. Všechny dotázané osoby uvedly, že se zatím ani nesetkaly se situací, ve které by bylo možné tento správní trest uložit, neboť takový druh přestupků vůbec neprojednávají. Někteří dokonce ani do budoucna nepředpokládají, že by taková možnost kdy nastala.

V předchozí kapitole byly shrnuty skutkové podstaty uvedené ve zvláštních zákonech, které uložení tohoto trestu umožňují. Zároveň bylo zmíněno, že je třeba odlišovat situace, kdy je zveřejnění rozhodnutí správním trestem a kdy ke zveřejnění dochází z jiného důvodu. Zvláštními zákony upravujícími příslušné skutkové podstaty jsou zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 529/1991 Sb., o ochraně topografií polovodičových výrobků, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů.

Tento správní trest lze však najít i v dalších zákonech, které obsahují odlišné (zvláštní) podmínky než obecná úprava v PřestZ. Mezi tyto zákony patří i zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,⁹¹ ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech),⁹² ve znění pozdějších předpisů.

⁹¹ Konkrétně ustanovení § 51a uvedeného zákona

⁹² Konkrétně ustanovení § 49b odst. 8 a § 49f uvedeného zákona

2.2.1 Skutkové podstaty z oblasti práva duševního vlastnictví

První skupina uvedených předpisů spadá pod právo duševního vlastnictví. Změnovým zákonem⁹³ do nich byla vložena ustanovení upravující skutkovou podstatu přestupku a možnost uložit za něj správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku právnické nebo podnikající fyzické osobě. Kromě jednání považovaného za přestupek je úprava ve všech těchto zákonech shodně strohá. Zákon pak pouze uvádí, že takové přestupky projednává obecní úřad obce s rozšířenou působností a není možné je projednat příkazem na místě.⁹⁴

Důvodová zpráva ke změnovému zákonu uvádí, že „v souladu se stávající právní úpravou se ponechává věcná příslušnost k projednání těchto přestupků na obecním úřadu obce s rozšířenou působností, a to s ohledem na nezbytnost určité specializace v oboru průmyslové vlastnictví“.⁹⁵ Novotný se ve svém příspěvku zabývá již neúčinnou právní úpravou, ke které uvádí: „lze mít vcelku odůvodněné pochybnosti o tom, zda úředníci obecní(ho) úřadu každé obce jsou odborně připraveni na poměrně složitou otázku práv know – how nebo obchodního tajemství. Lze proto předpokládat, že tato cesta ochrany bude volena zcela ojedinele“.⁹⁶ Tato obava je aktuální i vzhledem k účinnému právnímu stavu, neboť nelze předpokládat, že obecní úřady obcí s rozšířenou působností budou disponovat úředními osobami se specializací na právo duševního vlastnictví.

Již před účinností PřestZ bylo možné za porušení uvedených zákonů zabývajících se právem duševního vlastnictví dle ustanovení § 4 odst. 5 zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství, ve znění pozdějších předpisů, oprávněné osobě, jejímuž návrhu bylo vyhověno, soudem přiznat v rozsudku právo uveřejnit rozsudek na náklady porušovatele, který ve sporu neuspěl, a podle okolností určit i rozsah, formu a způsob uveřejnění. Je možné, že i tato skutečnost mohla mít vliv na výběr uvedených zákonů jako těch, které umožňují uložit správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Např. Novotný v této souvislosti uvádí, že v případě porušení nebo ohrožení práv k průmyslovému vlastnictví je možné bránit se i prostředky práva občanského a dodává, že správní odpovědnost bude uplatňována spíše výjimečně.⁹⁷ To může vést k závěru, že právní

⁹³ zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁴ Např. § 74a odst. 4 a 5 zák. č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů, shodnou úpravu však obsahují i další uvedené zákony týkající se topografií polovodičových výrobků, užitných vzorů, průmyslových vzorů i ochranných známek

⁹⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 183/2017 Sb., ...

⁹⁶ NOVOTNÝ, Vladimír. Správně-právní odpovědnost na úseku ochrany práv k průmyslovému vlastnictví. *Přestupky a řízení o nich z pohledu teorie a praxe: sborník z mezinárodní vědecké konference konané dne 4. října 2013*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2014, s. 182.

⁹⁷ Tamtéž, s. 181.

úprava podle výše uvedených zákonů, která umožňuje za spáchání zde uvedených přestupků uložit správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku, je nadbytečná.

2.2.2 Skutkové podstaty s odlišnými podmínkami

K druhé skupině uvedených předpisů je nutné zmínit, že zatímco někteří autoři⁹⁸ uvádějí, že u LegVTrČ má zveřejnění rozhodnutí o přestupku povahu správního trestu, u AudtZ poznamenávají, že tomu tak není.⁹⁹

Vetešník jako příklad zákona, dle kterého lze uložit správní trest zveřejnění rozhodnutí, uvádí i zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů.¹⁰⁰ Dle ZISIF uloží Česká národní banka správní trest spočívající v nařízení uveřejnění informace o tom, jaká je povaha protiprávního jednání a která osoba takto jednala, a v rozhodnutí o uložení tohoto správního trestu určí druh veřejného sdělovacího prostředku, ve kterém má být tato informace uveřejněna, obsah této informace a lhůtu, ve které má být informace uveřejněna. Správní trest uveřejnění informace pak spočívá v tom, že osoba, které byl tento správní trest uložen, nechá na své náklady určeným způsobem uveřejnit stanovenou informaci, a to s uvedením svého jména nebo názvu a bydliště nebo sídla. Údaje umožňující identifikaci fyzické nebo právnické osoby, která je odlišná od osoby, které byl správní trest uložen, a od České národní banky, uvedené v uveřejňované informaci, musí být před uveřejněním anonymizovány.¹⁰¹

Zvláštní úprava obsažená ve výše uvedených zákonech konkretizuje podmínky pro uložení zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Zároveň má poněkud omezenější dopad, neboť lze předpokládat, že se takto zveřejňované informace dostanou zejména k osobám zabývajícím se danou specializací, ať už se jedná o oblast finančních trhů, nebo auditorství. Svou povahou se oba možná přibližují k situacím, které jsou výše uvedeny jako případy, které pod správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku nespádají (např. rozhodnutí o přestupcích zveřejňovaná Českou národní bankou). Zdá se, že je mezi nimi tenká hranice, která příliš neusnadňuje chápání toho, jak se zákonodárce vypořádal s uchopením skutkových podstat umožňujících trest uložit.

O přestupcích podle výše uvedených zvláštních zákonů rozhodují jiné správní orgány než obecní úřad obce s rozšířenou působností, a to konkrétně Finanční analytický úřad, Rada

⁹⁸ Např. MATES: *Základy správního práva...*, s. 120. Také VETEŠNÍK: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 448 (§ 50 PřestZ).

⁹⁹ Např. PRÁŠKOVÁ: *Nové přestupkové právo...*, s. 227. Shodně VETEŠNÍK: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 448 (§ 50 PřestZ).

¹⁰⁰ VETEŠNÍK: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 445 (§ 50 PřestZ).

¹⁰¹ § 622a ZISIF

po veřejný dohled nad auditem a Česká národní banka. Tyto instituce byly autorkou práce také dotázány žádostí dle InfZ o četnosti používání správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku, z čehož vyplynula zjištění uvedená níže. Důvodem byla snaha zjistit, zda i podle těchto svou povahou specifických zvláštních zákonů dochází pouze ke sporadickému využívání tohoto trestu, nebo zda je v těchto oblastech využíván častěji.

Dle LegVTrČ může trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku za vymezené přestupky uložit Finanční analytický úřad.¹⁰² Tato možnost byla Finančnímu analytickému úřadu umožněna novelou s účinností od 1. ledna 2017,¹⁰³ nicméně až do února 2019 nebylo žádné takové rozhodnutí na jeho stránkách publikováno. Tento úřad neposkytuje informace o své činnosti dle LegVTrČ,¹⁰⁴ avšak 1. února 2019 došlo ke zveřejnění prvního rozhodnutí o přestupku na internetových stránkách Finančního analytického úřadu.¹⁰⁵ Konkrétně se jednalo o přestupky neplnění povinností při identifikaci a kontrole klienta podle § 44 odst. 1 písm. b), nesplnění oznamovací povinnosti podle § 46 odst. 1 a nesplnění povinností k prevenci podle § 48 odst. 4 písm. b) LegVTrČ, kterých se dopustila společnost s ručením omezeným. Za tato jednání jí byl uložen trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku v souladu s § 51a odst. 1 LegVTrČ společně s pokutou ve výši 1 000 000 Kč.¹⁰⁶ Ačkoli bylo nutné aktualizovat původní závěr, že v této oblasti nedošlo k žádnému případu uložení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku, nelze na základě jeho jediného využití v průběhu dvou let konstatovat, že by byl využíván četně.

Dle AudtZ může Rada pro veřejný dohled nad auditem rozhodnout o vymezených přestupcích a uložit za ně zveřejnění rozhodnutí o přestupku.¹⁰⁷ Po dotázání bylo zjištěno, že k tomuto zatím nedošlo.¹⁰⁸

Po novele ZISIF¹⁰⁹ může i Česká národní banka uložit správní trest spočívající v nařízení uveřejnění informace o tom, jaká je povaha protiprávního jednání a která osoba takto

¹⁰² § 51a odst. 1 ve spojení s § 35 odst. 1 LegVTrČ

¹⁰³ Bod 166 zákona č. 368/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁴ § 11 odst. 4 písm. e) InfZ

¹⁰⁵ Zveřejňovaná rozhodnutí jsou dostupná na <<http://www.financnianalytickyurad.cz/rozhodnuti-o-prestupcich.html>>

¹⁰⁶ Rozhodnutí Finančního analytického úřadu o přestupku ze dne 31. října 2018, č. j. FAU-68073/2018/032, sp. zn. A2018/0001, dostupné na <http://www.financnianalytickyurad.cz/download/FileUploadComponent-118325495/1549024976_cs_rozhodnuti-o-prestupku-orangetrust-68073_2018.pdf>.

¹⁰⁷ § 49e odst. 2 ve spojení s § 49f AudtZ

¹⁰⁸ K říjnu 2018, ale opět k datu odevzdání práce nejsou předpokládány zásadní změny

¹⁰⁹ zákon č. 148/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů

jednala.¹¹⁰ Ani Česká národní banka však dosud¹¹¹ tuto možnost nevyužila. Stejně jako na začátku kapitoly je nutné upozornit na to, že možnost aplikace tohoto trestu je omezená, což má samozřejmě vliv na četnost jeho (ne)užívání.

2.3 Způsob zveřejnění

Při ukládání správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku se správní orgán musí zabývat zejména otázkou, v jakém veřejném sdělovacím prostředku rozhodnutí o přestupku zveřejnit a také která kritéria při výběru zohlednit.

2.3.1 Rozsah zveřejnění

Co se týká rozsahu zveřejňované části rozhodnutí, PřestZ konkrétně stanoví, že se zveřejňuje výroková část rozhodnutí o přestupku.¹¹² Takto sice nevzniká pochybnost, zda správní orgán zvolil zveřejnění patřičné obsahové části rozhodnutí, zároveň však v některých případech pouhé zveřejnění výroku rozhodnutí nemusí být přiléhavé. Vzhledem k tomu, že při ukládání tohoto druhu trestu musí správní orgán řádně zvážit, zda je jeho uložení přiměřené, významnou roli zde hraje odůvodnění rozhodnutí. V některých případech by tak možná bylo vhodnější kromě výroku rozhodnutí zveřejnit i relevantní části odůvodnění tak, aby veřejnost získala ucelenější představu o celé situaci, a tím došlo k naplnění účelu tohoto trestu.

Zákonodárce má však například u tohoto trestu v LegVTrČ opačný názor, neboť dle něj ukládaná sankce musí zohledňovat ochranu osobních údajů, a proto je možné zveřejnit jen tu část výrokové části obsahující pouze základní údaje.¹¹³

2.3.2 Veřejný sdělovací prostředek

PřestZ nedefinuje, co se myslí veřejným sdělovacím prostředkem. Příklady doplňuje důvodová zpráva, ale konečný výběr je ponechán na uvážení správního orgánu. Ten musí s ohledem na kritérium efektivity zvážit, který prostředek nejlépe dosáhne účelu trestu. Bude zohledňovat zejména náklady a rozsah zveřejnění rozhodnutí o přestupku, tzn. místní, regionální, celostátní.¹¹⁴ Například zveřejnění v celostátní televizi by mohlo dosahovat enormních částek na rozdíl od zveřejnění prostřednictvím internetu. Vybraný veřejný sdělovací prostředek má být v rozhodnutí stanoven konkrétně tak, aby bylo možné, zejména

¹¹⁰ § 622a ZISIF

¹¹¹ Také k říjnu 2018

¹¹² § 50 odst. 2 PřestZ

¹¹³ Důvodová zpráva k zákonu č. 368/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů, dostupné též na <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=752&CT1=0>>.

¹¹⁴ ONDRUŠOVÁ, ONDRUŠ, VYTOPILOV: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 335–336.

s ohledem na náklady vynaložené na jeho zveřejnění, podat odvolání proti druhu sdělovacího prostředku.¹¹⁵

2.3.3 Veřejná zakázka

Správní orgán si zároveň musí dát pozor na to, aby byl při výběru veřejného sdělovacího prostředku motivován účelností uloženého trestu, a ne snahou zajistit konkurenční výhodu některému sdělovacímu prostředku. Výběr sdělovacího prostředku spadá, jako veřejná zakázka, pod režim ZZVZ,¹¹⁶ proto je správní orgán nucen dodržovat zásady stanovené v § 6 ZZVZ, tzn. transparentnost, přiměřenost, rovné zacházení a zákaz diskriminace. V opačném případě by se mohl vystavit hrozbě pokuty za některý z přestupků spáchaný dle ZZVZ.

2.3.4 Vynutitelnost zveřejnění rozhodnutí o přestupku vůči veřejnému sdělovacímu prostředku

Zveřejnění rozhodnutí o přestupku ve vybraném veřejném sdělovacím prostředku zajišťuje na náklady pachatele správní orgán.¹¹⁷ Zvláštní zákony však můžou stanovit úpravu odlišnou, jak to činí např. ZISIF v ustanovení § 622a odst. 2, podle kterého informaci podle podmínek stanovených v rozhodnutí nechá uveřejnit osoba, které byl tento trest uložen.

Komentář od autorů Ondrušová, Ondruš, Vytopil upozorňuje na to, že zákonem není ošetřena situace, kdy vybraný sdělovací prostředek odmítá rozhodnutí zveřejnit. Za předpokladu, že by zveřejnění rozhodnutí bylo povinností sdělovacího prostředku, by jeho vynucení bylo možné nanejvýš vůči veřejnoprávní televizi či rozhlasu prostřednictvím Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, ale ne vůči soukromoprávním subjektům.¹¹⁸ Prášková dodává, že není pravomocí správního orgánu uložit takovou povinnost vydavateli nebo provozovateli a bude na správním orgánu, zda se mu podaří uzavřít soukromoprávní smlouvu, na jejímž základě ke zveřejnění zpravidla dojde.¹¹⁹

Výslovné stanovení takové povinnosti do zvláštních zákonů by na jednu stranu mohlo způsobit další problémy, neboť by byla závislá na tom, v jakých zákonech a jaké úpravě by se vyskytovala. Pokud by například byla začleněna pouze do tiskového zákona, nebylo by jasné, zda se vztahuje i na zveřejnění prostřednictvím televize atd. Opět by tak mohlo dojít k situaci, že by se nacházela v nevhodně vybraných zvláštních zákonech, což by ještě snižovalo

¹¹⁵ PRAŠKOVÁ: *Nové přestupkové právo...*, s. 231.

¹¹⁶ ONDRUŠOVÁ, ONDRUŠ, VYTOPILO: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 335–338.

¹¹⁷ § 50 odst. 5 PřestZ

¹¹⁸ ONDRUŠOVÁ, ONDRUŠ, VYTOPILO: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 336.

¹¹⁹ PRAŠKOVÁ: *Nové přestupkové právo...*, s. 231.

použitelnost tohoto druhu trestu. Na druhou stranu při absenci této úpravy není dána jistota, že sdělovací prostředky budou muset rozhodnutí zveřejnit, což by také mohlo oslabit jeho vynutitelnost.

2.3.5 Odstranění rozhodnutí zveřejněného elektronickou formou

Pokud správní orgán uloží zveřejnění rozhodnutí elektronickou formou, tedy prostřednictvím internetu, musí pak také zajistit, aby bylo rozhodnutí po uplynutí 6 měsíců zcela odstraněno a nebylo vůbec dohledatelné, např. v archivu sdělovacího prostředku. Tato povinnost se však vztahuje pouze k rozhodnutí, které bylo zveřejněno v důsledku uloženého správního trestu, nikoli k informacím uveřejněným v rámci běžné žurnalistiky.¹²⁰

Odstraňování informací již zveřejněných v důsledku uložení správního trestu prostřednictvím internetu je těžko představitelné a nedostačující. Média zpravidla disponují internetovými archivy, ve kterých je možné nalézt záznamy televizního nebo rozhlasového vysílání a většinu vydávaných tištěných novin lze současně nalézt i v elektronické podobě. Správní orgán nemůže kontrolovat informace poskytované v rámci běžné žurnalistiky, musí pouze zajistit odstranění rozhodnutí zveřejněného v důsledku uložení správního trestu. I pokud bude toto zajištěno, informace mohou být stále dohledatelné například skrze archivy médií.

2.3.6 Vyvěšení rozhodnutí na úřední desce správního orgánu

Prvoinstanční správní orgán musí rozhodnutí vyvěsit na své úřední desce. PřestZ uvádí dobu zveřejnění a určuje, že tam musí být vyvěšeno nejméně po dobu 15 dnů a nejdéle po dobu 2 měsíců.¹²¹ Zde však nastává obdobný problém, neboť správní orgány obsah úřední desky zveřejňují i způsobem umožňujícím dálkový přístup.¹²² Zveřejněné rozhodnutí je pak po stanovenou dobu možné vyhledat na internetu. Po fyzickém odstranění z úřední desky by mělo dojít i k odstranění elektronické formy zveřejněného rozhodnutí. Některé správní orgány však obsah archivují, a není tak zajištěno, že po stanovené době by bylo rozhodnutí skutečně znepřístupněno.

2.4 Časové hledisko

Z časového hlediska je nutné rozlišovat lhůtu, ve které má být rozhodnutí o přestupku zveřejněno ve vybraném sdělovacím prostředku, a dobu, po kterou k takovému zveřejnění dochází.

¹²⁰ ONDRUŠOVÁ, ONDRUŠ, VYTOPILO: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 334.

¹²¹ § 50 odst. 4 PřestZ

¹²² § 26 odst. 1 SR

2.4.1 Lhůta pro zveřejnění rozhodnutí o přestupku

Výroková část rozhodnutí o přestupku se zveřejní až po nabytí právní moci. Část ukládající správní trest obsahuje lhůtu, která počíná běžet dnem nabytí právní moci rozhodnutí a musí činit minimálně 2 a maximálně 6 měsíců.¹²³ Rozhodnutí pak může být zveřejněno ve veřejném sdělovacím prostředku kdykoliv během této lhůty.¹²⁴ Autoři se domnívají, že minimální dvouměsíční lhůta je stanovena s ohledem na lhůtu pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, která v souladu s § 72 odst. 1 SŘS činí 2 měsíce.¹²⁵

Konkrétní lhůta by neměla být příliš dlouhá, aby rozhodnutí nebylo zveřejněno s velkým odstupem od jeho právní moci, zároveň však mají být zohledněny možnosti daného veřejného sdělovacího prostředku.¹²⁶ Brož správnímu orgánu doporučuje, aby tuto lhůtu stanovil delší než 2 měsíce s ohledem na to, že správním soudem může být žalobě přiznán odkladný účinek. Nicméně i v případě stanovení lhůty 2 měsíců se jedná o postup souladný se zákonem.¹²⁷

Z uvedeného vyplývá, že stanovení minimální, tedy 2měsíční, lhůty může vyvolávat problémy, a pokud se správním orgánům doporučuje stanovovat delší lhůtu, je otázkou, zda má takto stanovená minimální lhůta smysl. Stanovení delší lhůty by bylo v pořádku i s ohledem na výše uvedenou skutečnost, že není jasné, zda je povinností správního orgánu rozhodnutí zveřejnit. Brož se domnívá, že se o povinnost nejedná, a proto by si správní orgán měl pro zveřejnění ponechat dostatečnou lhůtu, aby s veřejným sdělovacím prostředkem stihl vyjednávat o ceně a dalších podmínkách zveřejnění.¹²⁸

Problém může nastat v případě, kdy dojde k uložení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku, následně je proti němu podáno odvolání a odvolací správní orgán odvolání zamítne a toto rozhodnutí potvrdí. Následně je proti rozhodnutí odvolacího orgánu podána správní žaloba s žádostí o přiznání odkladného účinku žalobě dle § 73 odst. 2 SŘS. Pokud správní soud této žádosti vyhoví, dojde k pozastavení účinků napadeného správního rozhodnutí dle § 73 odst. 3 SŘS. Pokud pak bude žaloba zamítnuta, může dojít k situaci, že již uběhla maximální lhůta pro zveřejnění rozhodnutí, která činí 6 měsíců. Rozhodnutí by pak

¹²³ § 50 odst. 2 PřestZ

¹²⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 250/2016 Sb., ...

¹²⁵ Např. BROŽ: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 319 (§ 50 PřestZ). Shodně PRÁŠKOVÁ: *Nové přestupkové právo...*, s. 231.

¹²⁶ PRÁŠKOVÁ: *Nové přestupkové právo...*, s. 231.

¹²⁷ BROŽ: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 320 (§ 50 PřestZ).

¹²⁸ Tamtéž, s. 321.

nebylo možné zveřejnit, neboť PřestZ nestanovuje, že během soudního přezkumu je lhůta pro zveřejnění rozhodnutí přerušena.¹²⁹

Existence maximální lhůty však má své opodstatnění, neboť jak správně uvádí Brož, je tato lhůta projevem právní jistoty pachatele a při její absenci by rozhodnutí o přestupku mohlo být zveřejněno i několik let po jeho spáchání, což by bylo i proti smyslu a účelu tohoto trestu.¹³⁰ 6měsíční lhůta se přitom jeví jako přiměřená a místo její úpravy by se dalo spíše uvažovat o úpravě jejího přerušení v těchto případech.

2.4.2 Doba zveřejnění rozhodnutí o přestupku

PřestZ sice vymezuje lhůtu, během které má dojít ke zveřejnění rozhodnutí, ale na rozdíl od zveřejnění na úřední desce opomíjí povinnost ve výroku uvést dobu, po kterou bude rozhodnutí zveřejněno ve veřejném sdělovacím prostředku. Autoři Ondrušová, Ondruš, Vytopil se domnívají, že se jedná o zveřejnění jednorázové.¹³¹ Zákonodárce tak zřejmě považuje za dostačující pouhé jednorázové zveřejnění daného rozhodnutí, resp. jeho výroku. V tomto ohledu lze chápat opatrnost zákonodárce, neboť problémem by naopak mohlo být odstranění zveřejněného rozhodnutí z archivů veřejných sdělovacích prostředků.

2.5 Náklady

Náklady zveřejnění rozhodnutí o přestupku ve vybraném veřejném sdělovacím prostředku primárně nese správní orgán, který je po pachateli může požadovat až následně. Jelikož po něm správní orgán není oprávněn předem požadovat zálohu, je zřejmé, že bude touto skutečností ovlivněn při výběru sdělovacího prostředku. Podle některých autorů správní orgán může tyto náklady vymáhat až po zveřejnění rozhodnutí, povinnost zaplatit tuto částku však nemůže uložit ani ve výroku rozhodnutí o přestupku ani dodatečně.¹³²

Např. Brož se domnívá, že se jedná o soukromoprávní nárok a „nelze tedy tyto náklady podřazovat pod náklady řízení, k jejichž úhradě je pachatel zásadně povinen (srov. § 95) či daň *largo sensu apod.* Lze předpokládat, že pachatel zpravidla uhradí náklady na výzvu správního orgánu, který by ovšem měl výši takových nákladů patřičně doložit (např. fakturou). Nedojde-li k dobrovolné úhradě, pak nezbude než vymáhat tyto náklady jako pohledávku (z titulu bezdůvodného obohacení) dle příslušných právních předpisů (především pak o. s. ř.)“.¹³³ Naproti tomu komentář od autorů Ondrušová, Ondruš, Vytopil tyto náklady

¹²⁹ ONDRUŠOVÁ, ONDRUŠ, VYTOPILO: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 335.

¹³⁰ BROŽ: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 319 (§ 50 PřestZ).

¹³¹ ONDRUŠOVÁ, ONDRUŠ, VYTOPILO: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 333.

¹³² Např. PRÁŠKOVÁ: *Nové trestupkové právo...*, s. 231.

¹³³ BROŽ: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 320–321 (§ 50 PřestZ).

považuje za náklady řízení, které správní orgán uplatní vůči pachateli rozhodnutím o nákladech řízení dle ustanovení § 79 SŘ.¹³⁴

K jejich názoru, tedy že se jedná o náklady řízení, je možné se přiklonit s ohledem na to, aby bylo o přestupku a nákladech rozhodnuto v rámci jednoho, a to správního, řízení a nikoli v řízení správním a následně i civilním, a také s ohledem na to, že pachatel by měl jistotu, že tyto náklady vůči němu budou v rámci tohoto správního řízení uplatňovány. Při výběru vhodného sdělovacího prostředku tak správní orgán bude zatěžovat i to, že je zde možnost, že vzniklé náklady bude muset po pachateli vymáhat soudní cestou. To by ho mohlo vést k tomu, že se tomuto správnímu trestu bude vyhýbat, nebo zvolí takový sdělovací prostředek, který bude nejméně nákladný, a to i přesto, že by v dané situaci nemusel být účelný.

2.6 Zásah do soukromí

Při ukládání tohoto správního trestu dbá správní orgán na to, aby zásah do soukromí pachatele byl přiměřený povaze a závažnosti přestupku.¹³⁵ Toto ustanovení vypadá na první pohled jako logické a potřebné, zároveň však způsobuje řadu problémů, které ve svém důsledku mohou vést k tomu, že tento správní trest s už tak omezenou aplikovatelností bude prakticky nepoužitelný.

Za povšimnutí stojí, že ve věcném záměru PřestZ je uvedeno následující: „*vzhledem k tomu, že dobrá pověst je pro právnickou osobu značnou hodnotou, lze předpokládat, že hrozba tímto správním trestem může mít určitý odstrašující účinek. Ze stejného důvodu je však správní trest značným zásahem do postavení právnické osoby, a bude proto nutné dobře vážit jeho uplatnění v konkrétním případě. S ohledem na tvrdost tohoto správního trestu bude jeho uložení možné jen za zvlášť závažný přestupek u právnických osob a u podnikajících fyzických osob...*“.¹³⁶ Věcný záměr totiž počítal s tím, že budou přestupky členěny podle své závažnosti na „běžné“ přestupky a přestupky zvlášť závažné, které měly být určeny horní hranicí sazby pokuty alespoň 500 000,- Kč nebo výslovným označením v jiném zákoně. Toto členění pak mělo mít vliv nejen na možnost uložení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku, ale také na délku promlčecí doby, upuštění od uložení správního trestu, ukládání správních trestů za více přestupků atd.¹³⁷ Uvedené členění však nakonec nebylo použito, jak vyplývá z výše zmíněného neformálního stanoviska Ministerstva vnitra. V tomto členění lze spatřovat

¹³⁴ ONDRUŠOVÁ, ONDRUŠ, VYTOPIIL: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 336.

¹³⁵ § 50 odst. 1 PřestZ

¹³⁶ Věcný záměr zákona o odpovědnosti...

¹³⁷ Tamtéž.

úmysl užívat správní trest zveřejnění rozhodnutí pouze na ty nejzávažnější přestupky. Otázkou však je, zda přestupky obecně dosahují takového stupně závažnosti, který by byl schopen vyvážit zásah do soukromí podnikající fyzické nebo právnické osoby, což zpochybňuje i uvedené neformální stanovisko Ministerstva vnitra.

Oslovené úřední osoby uvedly, že k uložení tohoto trestu by přistoupily pouze v případě, že by se jednalo o tak závažný přestupek, že by jeho zveřejnění bylo pro ochranu společnosti nezbytné. Bylo by to například v situaci, kdy by došlo k rozsáhlému zmatení veřejnosti, byl by zasažen velký okruh osob a nastaly by závažné následky. Zároveň ale uvedly, že se jedná o extrémní trest, který v praxi nebude využíván, a že si nedokážou představit, že by nastala situace, která by vedla k jeho použití.

Klíčová je zde tedy otázka zásahu do soukromí. Závažnost přestupku musí být natolik zásadní, aby odůvodnila zásah do takové hodnoty. Důvodová zpráva ke změnovému zákonu poukazuje na to, že správní orgán „*musí zvážit otázku spravedlivé rovnováhy mezi právem duševního vlastnictví a právními předpisy o ochraně soukromí - Evropský právní rámec pro ochranu osobních údajů na jedné straně a pro dodržování práv duševního vlastnictví na straně druhé je neutrální, jelikož neobsahuje žádné pravidlo, z něhož by bylo zřejmé, že právo na soukromí by obecně mělo být nadřazené právu na vlastnictví, nebo naopak*“.¹³⁸

2.6.1 Soukromí právnických osob

Ochranu právnických osob obsahuje ObčZ, který umožňuje právnické osobě, které bylo zasaženo bez zákonného důvodu do její pověsti¹³⁹ nebo soukromí, domáhat se, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek. Výjimkou je, pokud se jedná o účely vědecké či umělecké nebo o tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství, ani takový zásah však nesmí být v rozporu s oprávněnými zájmy právnické osoby.¹⁴⁰ V případě uložení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku se však o tuto situaci nejedná, neboť tento zákonný důvod právě ustanovuje § 50 PřestZ.¹⁴¹

Autoři správně uvádějí, že pojem „soukromí“ nebyl zákonodárcem zvolen zcela vhodně, neboť o soukromí lze hovořit pouze u osob fyzických a podnikajících fyzických,

¹³⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 183/2017 Sb., ...

¹³⁹ V souladu s důvodovou zprávou ObčZ hovoří pouze o pověsti, nikoli již o dobré pověsti. Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, dostupné též na <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=362&CT1=0>> uvádí: „...*přičemž se opouští dosavadní termín „dobrá pověst“, neboť ten nutně navazuje otázku, která pověst je „dobrá“ a může-li mít např. vydavatel určitých tiskovin (např. bulvárního nebo erotického charakteru) vůbec „dobrou“ pověst. Jaká pověst právnické osoby si zaslouží ochranu, musí plynout z konkrétních okolností případu a z logického obsahu zákona*“.

¹⁴⁰ § 135 ObčZ

¹⁴¹ VETEŠNÍK: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 445 (§ 50 PřestZ).

nikoli právnických.¹⁴² Dvořák pokládá otázku „*jakým způsobem lze zasáhnout do soukromí právnické osoby, resp. zda vůbec právnická osoba nějaké soukromí má, popř. má mít. Dikce zákona implikuje logický závěr, že i právnická osoba soukromí má, a že je tedy možno do něj nějakým způsobem zasáhnout. Jakým způsobem by se tak ovšem mělo stát, není zřejmé; patrně by tak bylo možno učinit např. svévolným zveřejněním neveřejných informací o činnosti právnické osoby. Výše uvedené pojetí je myšlenkově nepřilíš konzistentní se zvolenou koncepcí právnických osob, neboť zákon koncipuje právnické osoby na základě teorie fikce; je-li tedy právnická osoba umělým útvarem, pak přece logicky vzato nemůže mít soukromí (jež je naopak imanentním rysem fyzické osoby). V úvahu tu připadá – vzhledem k mlčení důvodové zprávy – i ten výklad, že zákonodárce nic takového upravit nezamýšlel a že se jedná o prostě legislativně technickou chybu. Bez ohledu na úmysl zákonodárce však zde platí, že není rozhodné, co zákonodárce do zákona zamýšlel dát, nýbrž pouze to, co do něj skutečně dal; vzhledem k tomu je třeba tento výklad odmítnout.*“¹⁴³

Posuzováním zásahu do soukromí u právnické osoby se zabýval i Ústavní soud, a sice s následujícím závěrem: „*v nyní projednávané věci však nelze přehlédnout, že stěžovatelem není jedinec - fyzická osoba, jehož lidská důstojnost musí být v maximální míře chráněna. Stěžovatel je obchodní společnost, tedy osoba právnická, u níž se pojmově o "lidskou" důstojnost jednat nemůže a je proto namístě hovořit toliko o ochraně dobré pověsti a dobrého jména. To však nevylučuje, že v zákonem připuštěných případech a při šetření práv a svobod takovéto právnické osoby může veřejná moc do tohoto práva v přiměřené míře zasáhnout.*“¹⁴⁴

Správní orgán tak bude muset poměřovat mezi tím, jak závažný přestupek byl spáchán, a tím, jak to ovlivní soukromí pachatele. Bude přihlížet například k tomu, jak velký je zájem společnosti na tom, aby byla informována o spáchaném přestupku vzhledem k rozsahu následků tohoto přestupku.

2.6.2 Soukromí právního nástupce pachatele

V případě smrti fyzické podnikající osoby nebo zániku právnické osoby by s ohledem na právní nástupnictví mohlo dojít k situaci, že bude zveřejněno rozhodnutí o přestupku právního nástupce. Dle Vetešníka „*k přechodu odpovědnosti právnické osoby za přestupek dochází ex lege, a není k tomu proto zapotřebí provedení jakéhokoliv úkonu a to ani ze strany samotné osoby a ani ze strany správního orgánu. Pro přechod odpovědnosti není dále*

¹⁴² Např. ONDRUŠOVÁ, ONDRUŠ, VYTOPIIL: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 332.

¹⁴³ DVOŘÁK, Tomáš. In ŠVESTKA, Jiří (ed). *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I (§ 1 až 654)*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 467 (§ 135 ObčZ).

¹⁴⁴ Usnesení Ústavního soudu ze dne 16. září 2014, sp. zn. II ÚS 2105/14, bod 14

*rozhodné, zda právní nástupce věděl nebo mohl vědět o přestupkovém jednání svého předchůdce nebo zda bylo zahájeno řízení o přestupku. Pro samotný přechod odpovědnosti také není podstatné, v jakém rozsahu na něj přešly výnosy, užitky a jiné výhody ze spáchaného přestupku, a v případě více právních nástupců k tomu, zda některý z nich pokračuje v činnosti, při které byl přestupek spáchán. Tyto skutečnosti je zapotřebí vzít v úvahu až při určení druhu správního trestu a jeho výměry podle § 37 písm. h). Podle § 93 odst. 2 ve výrokové části rozhodnutí o přestupku, kterým je obviněný uznán vinným jako právní nástupce, se kromě náležitostí podle § 93 odst. 1 uvedou identifikační údaje osoby, která skutek spáchala, a údaj o tom, že osoba, které je rozhodnutím ukládán správní trest, je právním nástupcem právnické osoby, která se dopustila přestupku“.*¹⁴⁵

Správní orgán by tak tuto skutečnost musel při výběru správního trestu zohlednit a případně dojít k závěru, že uložení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku by bylo nepřiměřeným zásahem do soukromí právního nástupce.

2.6.3 Zrušení původního pravomocného rozhodnutí o přestupku a hrazení nákladů

Vyvážení závažnosti přestupku a zásahu do soukromí představuje důvod, proč se správní orgány budou zřejmě jeho uložení snažit vyhnout, neboť mají obavy rozhodovat o tom, v jakých případech by bylo uložení tohoto trestu přiměřené. Jak již bylo uvedeno výše, aplikovatelnost ustanovení je omezená již z důvodu, že okruh osob, jimž lze uložit, je limitován na podnikající fyzické a právnické osoby a zároveň také okruhem zvláštních zákonů, které jeho uložení umožňují.

Kontaktované oprávněné osoby, které o ukládání správních trestů rozhodují, však uvedly další důvod, pro který by k uložení tohoto správního trestu nepřistoupily ani v případě, kdy by jeho uložení bylo možné, samozřejmě s patřičným odůvodněním v jejich rozhodnutí. Tím je situace, kdy správní orgán uloží správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku a rozhodnutí bude následně zrušeno. Dojde tak k tomu, že pravomocné rozhodnutí bude vykonáno, veřejnost bude informována o protiprávním jednání, čímž dojde k difamacii pachatele, ale následně se v přezkumném nebo novém řízení o přestupku nebo v soudním řízení správním ukáže, že je nutné původní rozhodnutí zrušit. Zákon tuto situaci řeší tak, že správní orgán, který původní rozhodnutí vydal, má povinnost zveřejnit toto zrušující rozhodnutí na své náklady a obdobným způsobem jako rozhodnutí původní.¹⁴⁶ Nicméně taková možnost jen stěží napraví situaci, kdy je osoba v původním rozhodnutí označena jako

¹⁴⁵ VETEŠNÍK: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 314 (§ 33 PřestZ).

¹⁴⁶ § 50 odst. 6 PřestZ

pachatel a na veřejnost již pronikla informace, že se jedná o osobu jednající protiprávně. Její pověst je již narušena, zveřejněné zrušující rozhodnutí se nemusí dostat ke všem osobám, které zaznamenaly rozhodnutí původní, a veřejnost si je stále vědoma, že došlo k projednávání přestupku, se kterým měla daná osoba spojitost. Tyto následky je prakticky nemožné zvrátit, zejména v případě, kdy je rozhodnutí o přestupku dohledatelné na internetu, což je možné např. prostřednictvím dálkového přístupu k úřední desce správního orgánu.

S tím se váže i povinnost správního orgánu, který původní rozhodnutí vydal, zveřejnit zrušující rozhodnutí na vlastní náklady. Pachateli musí být nahrazeny náklady, které vynaložil na zveřejnění původního rozhodnutí. To se promítne už při volbě konkrétního druhu veřejného sdělovacího prostředku, neboť správní orgán musí počítat s tím, že by tyto následky mohly nastat.¹⁴⁷ Úvaha správního orgánu o vhodném veřejném sdělovacím prostředku je tak fakticky omezena hrozbou následného nesení nákladů zveřejnění rozhodnutí. Brož konstatuje, že „pachatelem“ uhrazené náklady jsou soukromoprávní pohledávkou, v důsledku čehož by pak mohl žalovat správní orgán na bezdůvodné obohacení v civilním řízení.¹⁴⁸

2.6.4 Škoda způsobená při výkonu veřejné moci

Dalším problémem může být, že údajný pachatel se přestupku nedopustil, zveřejněním původního rozhodnutí však došlo k poškození jeho dobrého jména a mohly mu tím být způsobeny značné škody. Mohlo by se tak jednat o škodu vzniklou v důsledku nezákonného rozhodnutí nebo nesprávného úředního postupu, kterou by stát byl povinen nahradit dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů. Za určitou satisfakci by se však dalo považovat už zveřejnění rozhodnutí o zrušení původního rozhodnutí, při zohlednění okolností konkrétního případu.¹⁴⁹ V takovém případě by pak stát mohl nahrazení škody požadovat po konkrétním úředníkovi, který rozhodnutí vydal, v rámci regresního řízení. V případě nečinnosti při regresním řízení by se také mohlo jednat o nesprávný úřední postup, a dokonce také o porušení povinnosti konkrétní osoby při správě cizího (veřejného) majetku.¹⁵⁰

Případným soudním řízením by pouze docházelo k navyšování nákladů a není tedy ku podivu, že osoby oprávněné k uložení tohoto trestu na sebe nechtějí převzít takovou

¹⁴⁷ PRÁŠKOVÁ: *Nové přestupkové právo...*, s. 230.

¹⁴⁸ BROŽ: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 321 (§ 50 PřestZ).

¹⁴⁹ Tamtéž, s. 322.

¹⁵⁰ ONDRUŠOVÁ, ONDRUŠ, VYTOPIL: *Zákon o odpovědnosti...*, s. 340.

odpovědnost. Z důvodu předběžné opatrnosti, aby se vyhnuly případnému regresu, se uložení raději vyhnou s odůvodněním, že zájem na soukromí pachatele převažuje závažnost přestupku. Zároveň zdůrazňují, že řízení o přestupcích je na rozdíl od trestního řízení zpravidla neveřejné, a pro správní orgány je tak vhodnější případné vady zhojit vnitřně. Správní orgány zároveň nemají jistotu, jak by v případě podaného odvolání rozhodoval jejich nadřízený správní orgán jako orgán odvolací. Nejsou přesvědčeny o tom, že by nadřízený správní orgán jejich rozhodnutí potvrdil a jen těžko mohou odhadnout jeho případný přístup. V tomto ohledu se tento správní trest jeví jako problematický a rizikový.

V současné době nedošlo k medializaci žádného případu uložení tohoto správního trestu (otázkou je, zda je vůbec nějakým orgánem využíván). Je však možné, že pokud by v praxi došlo k této situaci, vyvolalo by to kontroverzi obdobně jako správní sankce zákazu pobytu, která byla na nátlak veřejnosti nakonec zrušena. Sankci zákazu pobytu byla vytýkána protiústavnost, která byla shledávána v nepřiměřenosti zásahu do svobody pohybu v porovnání s malou závažností sankcionovaného protiprávního jednání,¹⁵¹ u správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku by mohlo dojít ke kritice možného zásahu do ústavně zaručeného práva na soukromí.

2.7 Inspirace trestním právem

Zákonodárce se při přijetí správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku inspiroval trestním právem, konkrétně trestem uveřejnění rozsudku uvedeným v ustanovení § 23 TOPO. S ohledem na odlišnosti přestupkového práva a práva trestního však tato inspirace není bezmezná a dikce ustanovení pochopitelně nebyla převzata doslova. Právní úprava správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku vykazuje některé nedostatky, kterými právní úprava trestu uveřejnění rozsudku netrpí, na druhou stranu je však v některých aspektech dokonalejší.

Ani trest uveřejnění rozsudku na základě TOPO není možné uložit osobám fyzickým, ale pouze osobám právnickým. Trestný čin se vyznačuje větší závažností než přestupek, a ačkoli je spácháním přestupku jistě možné napáchat významné škody, nejeví se jako vhodné rozšířit okruh subjektů u méně závažného protiprávního jednání, pokud to není možné ani u toho nejzávažnějšího.

Na rozdíl od trestu uveřejnění rozsudku nelze uložit správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku za jakýkoli přestupek právnické osoby, případně i fyzické osoby podnikající, ale pouze při naplnění skutkové podstaty vymezené ve zvláštním zákoně.

¹⁵¹ POTMĚŠIL, Jan. Sankce zákazu pobytu. *Přestupky a řízení o nich z pohledu teorie a praxe: sborník z mezinárodní vědecké konference konané dne 4. října 2013*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2014, s. 231.

Důvodová zpráva k TOPO však zmiňuje širší oblast využití trestu uveřejnění rozsudku, v níž by bylo možné najít inspiraci i pro správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Trest uveřejnění rozsudku „*může být účinným prostředkem při postihu určitého druhu trestné činnosti (např. trestného činu v oblasti životního prostředí nebo závažného hospodářského trestného činu [...]) Takovýto postup bude přicházet v úvahu zejména tehdy, pokud činnost právnické osoby, která byla postižena v trestním řízení, byla nebezpečná z hlediska společenského nebo hospodářského – tj. ohrožovala život nebo zdraví lidí nebo majetek*“.¹⁵² Trestné činy jsou závažnější, a lze proto chápat, že se zákonodárce snaží chránit pachatele přestupků jako méně společensky závažného protiprávního jednání vymezením okruhu zákonů, které tento trest obsahují. V tomto ohledu se však mohl nechat inspirovat trestním právem výrazněji a kromě oblasti ochrany spotřebitele zavést možnost zveřejňovat rozhodnutí o přestupcích například na úseku ochrany životního prostředí, stejně jako je typická možnost uložit trest uveřejnění rozsudku za trestné činy proti životnímu prostředí.¹⁵³

TOPO obsahuje alternativní podmínky, za kterých je možné trest uveřejnění rozsudku využít. Jedná se buď o nutnost seznámit veřejnost s odsuzujícím rozsudkem, zejména vzhledem k povaze a závažnosti trestného činu, anebo vyžaduje-li to zájem na ochraně bezpečnosti lidí nebo majetku, popřípadě společnosti.¹⁵⁴ Jelínek má za to, že by postačovala podmínka potřeby ochrany zájmu na bezpečnosti lidí, majetku nebo společnosti.¹⁵⁵ Tuto úpravu PřestZ neobsahuje¹⁵⁶ a případným začleněním těchto dalších podmínek by mohlo dojít ještě k většímu snížení jeho použitelnosti. Dostačujícím je tak zřejmě obecné ustanovení PřestZ ukládající správním orgánům povinnost vybrat druh trestu, který bude zohledňovat mimo jiné i povahu a závažnost činu¹⁵⁷ a nadto omezující možnost uložení správního trestu zveřejnění rozhodnutí pouze na případy stanovené zvláštními zákony.

Dalším rozdílem je rozsah zveřejňovaného rozhodnutí. PřestZ výslovně uvádí, že dochází ke zveřejnění výrokové části rozhodnutí o přestupku.¹⁵⁸ U trestu uveřejnění rozsudku je ponecháno úvaze soudu, kterou část rozsudku bude nutno uveřejnit.¹⁵⁹ Jak Gaľo zdůrazňuje u trestu uveřejnění rozsudku, kromě funkce represivní a výchovné je zde vyzdvihována

¹⁵² Důvodová zpráva k zákonu č. 418/2011 Sb., ...

¹⁵³ Srov. JELÍNEK, Jiří. In JELÍNEK, Jiří (ed). *Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob: komentář s judikaturou*. 2. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2013, s. 159 (§ 23 TOPO).

¹⁵⁴ § 23 odst. 1 TOPO

¹⁵⁵ JELÍNEK: *Zákon o trestní odpovědnosti...*, s. 125 (§ 15 TOPO).

¹⁵⁶ Ačkoli jak již bylo zmíněno výše, věcný záměr počítal s podobnou podmínkou: „*je-li to odůvodněno zájmem na ochraně veřejného zdraví nebo pořádku, anebo zájmem na ochraně životního prostředí nebo spotřebitele*.“

¹⁵⁷ Srov. § 14 odst. 1 TOPO, § 37 písm. a) PřestZ a např. i § 49f odst. 3 AudtZ (u AudtZ je však sporné, zda se jedná o správní trest, jak již bylo zmíněno výše)

¹⁵⁸ § 50 odst. 2 PřestZ

¹⁵⁹ § 23 odst. 1 TOPO

funkce ochranná¹⁶⁰ a tato úprava by byla použitelná i pro správní trestání. Rozsah zveřejnění by pak byl ponechán na úvaze správního orgánu, který by měl možnost zveřejnit například i podstatné části odůvodnění rozhodnutí.

Značným rozdílem mezi trestem uveřejnění rozsudku a správním trestem zveřejnění rozhodnutí o přestupku je skutečnost, že TOPO ukládá povinnost zveřejnit pravomocný odsuzující rozsudek nebo jeho vymezené části odsouzené právnické osobě, která tak učiní na své náklady. Soud pouze určí druh veřejného sdělovacího prostředku, ve kterém má být rozsudek uveřejněn.¹⁶¹ PřestZ obsahuje poněkud přiléhavější právní úpravu, neboť dle něj není zajištění zveřejnění rozhodnutí o přestupku ponecháno na pachateli, ale na správním orgánu, který vybere veřejný sdělovací prostředek a na náklady pachatele zajistí jeho zveřejnění.¹⁶² Skutečnost, že zveřejnění rozhodnutí o přestupku zajišťuje správní orgán, by měla odstranit riziko, které je u trestu uveřejnění rozsudku spatřováno v možnosti obejití trestu tím, že odsouzení budou usilovat o uveřejnění rozsudku způsobem, který jeho dopad minimalizuje.¹⁶³ Je zvláštní, že TOPO ponechává zajištění uveřejnění rozsudku na pachateli, čímž mu dává možnost snížit efektivitu trestu, byť minimální. V tomto ohledu je dikce PřestZ méně riziková.

V této souvislosti však lze spatřovat obdobný problém, na který bylo upozorněno výše v této kapitole. Ať již zveřejnění rozhodnutí nebo rozsudku zajišťuje pachatel, nebo správní orgán, musí následně skutečně dojít k tomu, že soudem nebo správním orgánem vybrané médium rozsudek nebo rozhodnutí zveřejní. Autoři trestněprávních publikací poukazují na to, že mimotrestní předpisy neukládají sdělovacímu prostředku povinnost rozsudek uveřejnit.¹⁶⁴ Jelínek uvádí, že tato povinnost není v TOPO, trestním řádu ani v mimotrestních předpisech, tzn. v tiskovém zákonu, v zákonu o provozování rozhlasového a televizního vysílání, v zákonu o ČT ani v zákonu o Českém rozhlasu sdělovacím prostředkům uložena. Podle něj může však povinnost veřejným sdělovacím prostředkům uveřejňovat rozhodnutí soudů založit pouze zákon.¹⁶⁵ Oproti tomu Fenyk uvádí, že veřejný sdělovací prostředek má tuto povinnost již na základě ustanovení § 23 TOPO, které předpokládá pravomocné a vykonatelné

¹⁶⁰ GAJO, Dušan. Trest uveřejnění rozsudku v trestním právu právnických osob. *Trestní právo*, 2015, roč. 1, č. 1, s. 25.

¹⁶¹ § 23 odst. 2 TOPO

¹⁶² § 50 odst. 5 PřestZ

¹⁶³ Srov. JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní odpovědnost právnických osob – pět let poté*. 1. vydání. Praha: Leges, 2017, s. 125.

¹⁶⁴ Tamtéž, s. 99.

¹⁶⁵ JELÍNEK: *Zákon o trestní odpovědnosti...*, s. 161 (§ 23 TOPO). Obdobně PÚRY, František. In ŠÁMAL, Pavel (ed). *Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 496 (§ 23 TOPO).

rozhodnutí soudu zavazující všechny subjekty takového vztahu.¹⁶⁶ Ani autoři trestněprávních publikací tedy nejsou ve shodě ohledně problému vynutitelnosti uveřejnění rozsudku vůči veřejným sdělovacím prostředkům.

2.8 Shrnutí

Výzkumná otázka práce směřuje ke zhodnocení efektivity správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku v aktuální právní úpravě. Druhá kapitola se věnuje problémům, které vznikají s ohledem na úzce stanovený okruh subjektů, nevhodný výběr zvláštních zákonů, omezený rozsah zveřejňovaného rozhodnutí, složitost výběru vhodného veřejného sdělovacího prostředku i problémy vznikající po zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Jednou zveřejněné rozhodnutí představuje jen těžko napravitelný zásah do soukromí, s čímž se pojí další problémy. Mezi ně patří například otázka hrazení nákladů včetně nákladů zrušujícího rozhodnutí. Z uvedeného vyplývá, že se nejedná o efektivní správní trest, a následující třetí kapitola se pak zabývá úvahami *de lege ferenda*.

¹⁶⁶ FENYK, Jaroslav, SMEJKAL, Ladislav, BÍLÁ, Irena. *Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Komentář*. 2. podstatně přepracované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 129.

3 Úvahy de lege ferenda

S ohledem na závěr vyplývající z předešlé kapitoly, tedy že zveřejnění rozhodnutí o přestupku není efektivním správním trestem, se práce snaží navrhnout co nejlepší řešení de lege ferenda s tím, že uvádí několik alternativních možností. Některé komponenty jsou společné pro vícero řešení.

Na začátek je nutno uvést, že současná právní úprava správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku je nevyhovující a její ponechání v aktuálním znění de facto způsobuje nemožnost její aplikace. Mezi navrhovaná řešení proto není začleněna alternativa spočívající v ponechání stávající právní úpravy zveřejnění rozhodnutí o přestupku podle PřestZ. Tento správní trest by však za upravených podmínek mohl mít, minimálně v některých oblastech, potenciál a pozměněním právní úpravy by mohlo dojít k odstranění některých problémů, které jeho užívání brání. Nejedná se však pouze o otázku právní úpravy, ale v zásadě o poměrování hodnot, a je možné, že ani pozměnění podmínek by vliv na aplikační praxi správních orgánů nemělo.

Žádná z následujících variant nenavrhuje možnost uložit zveřejnění rozhodnutí o přestupku osobám fyzickým se závěrem, že pokud to není možné ani prostřednictvím trestu uveřejnění rozsudku, o to méně vhodné by to bylo v právu přestupkovém.

3.1 Vynechání podmínky zvláštního zákona

První navrhovanou verzí, tedy variantou č. 1, je ponechání správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku v PřestZ, kdy hlavní změnou by byla možnost jeho uložení za všechny přestupky. Tato díkce by umožnila zveřejňovat rozhodnutí o přestupcích týkajících se nejen práva průmyslového nebo duševního vlastnictví, ale umožnila by zveřejňovat rozhodnutí o přestupcích např. proti životnímu prostředí, jak bylo původně zamýšleno. Přiblížila by se tak více trestu uveřejnění rozsudku, který je možné uložit dle TOPO právnickým osobám za jakýkoli trestný čin, kterého se mohou dopustit, za respektování podmínek § 23 TOPO.

Výhodou by bylo, že zákonodárce by nemusel přistupovat k začlenění nových skutkových podstat do zvláštních zákonů, které by uložení tohoto trestu umožnily. Problémem je, že by stále nebyl vyřešen rozpor mezi závažností přestupku a právem na soukromí fyzických podnikajících osob, případně právem na dobré jméno nebo pověst osob právnických. Toto řešení by naopak mohlo způsobit ještě větší kontroverzi a správní orgány by ani nadále k jeho ukládání nepřistoupily.

3.2 Vhodnější výběr zvláštních zákonů

Varianta č. 2 navrhuje ponechat podmínku, že uložení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku musí stanovit zákon. Zároveň však počítá s tím, že by došlo k novelizaci vybraných zvláštních zákonů, zejména na úseku práva životního prostředí, které by do svého textu přijaly možnost použití tohoto správního trestu. V těchto zákonech by tak v části týkající se přestupků byla uvedena skutková podstata, která by popisovala přestupek a dále znění, že za uvedený přestupek spáchaný právnickou nebo podnikající fyzickou osobou lze uložit též správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

Problémem této varianty je výběr zvláštních zákonů, které by toto umožňovaly. I jenom v navrhované oblasti, kterou je právo životního prostředí, se nachází velké množství zákonů a mohlo by být náročné vhodně zvolit, které zákony budou pozměněny. Současně by mohlo dojít k novelizaci právních předpisů i v dalších oblastech, nejen v oblasti životního prostředí (např. oblast ochrany spotřebitele), a zákonodárce by se musel vypořádat s tím, které přestupky uvedené ve zvláštních zákonech by svou povahou a závažností mohly odůvodňovat uložení tohoto trestu. Musel by být zohledněn účel správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku, tedy nejen preventivní a represivní, ale zejména ochranný, a s ohledem na to by bylo třeba se zamyslet nad tím, které přestupky by nejvíce vyžadovaly naplnění tohoto ochranného účelu trestu.

Příkladem by mohlo jít o některé přestupky právnických a podnikajících fyzických osob v ustanovení § 88 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, § 125a zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 34 zákona č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 25 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, § 54 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů nebo § 24 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

V souladu s původním záměrem by se jednalo pouze o přestupky, které by vykazovaly vyšší stupeň závažnosti. Jelikož přestupky nejsou dle závažnosti kategorizovány, musel by zákonodárce tuto okolnost při svém výběru uvážit a následně například odůvodnit v důvodové zprávě. Z uvedených zákonů by to konkrétně mohla být například jednání, kdy právnická či podnikající fyzická osoba „vypustí důlní vody do vod povrchových nebo podzemních v

rozporu s § 38 odst. 5¹⁶⁷, „v rozporu s § 39 odst. 1 neučiní při zacházení se závadnými látkami přiměřená opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod, a ohrozí tak jejich prostředí“¹⁶⁸ nebo za přešůpek spáchaný „vypouštěním odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních bez povolení k nakládání s vodami“¹⁶⁹. Můžē to být také situace, kdy fyzická podnikající nebo právnická osoba „způsobí značné škody na lese a ohrozí tím plnění jeho funkcí“¹⁷⁰, „provede těžbu nad rámec schváleného plánu či protokolem o převzetí převzaté osnovy, nebo provede jinou těžbu v rozporu s tímto zákonem, zejména provede neoprávněně těžbu v množství překračujícím 3 m³ na 1 ha lesa za kalendářní rok, anebo provede bez povolení orgánu státní správy lesů mýtní úmyslnou těžbu v porostu mladším než 80 let“¹⁷¹, „vyrobí nebo doveze látku anebo látku ve směsi nebo předmětu bez registrace nebo oznámení podle přímo použitelného předpisu Evropské unie o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek“¹⁷², „jako provozovatel stacionárního zdroje nedodržuje emisní limity, emisní stropy nebo technické podmínky provozu podle § 17 odst. 1 písm. b)“¹⁷³, „ukládá na skládku odpady, které jsou tímto zákonem nebo prováděcím právním předpisem zakázány ukládat na skládku, nebo při ukládání odpadů na skládku nedodržuje podmínky stanovené prováděcím právním předpisem“¹⁷⁴ nebo kdy „výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel se dopustí přešůpku tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik“¹⁷⁵.

Uvedená varianta ponechává správní trest zveřejnění rozhodnutí o přešůpku v obecném PřestZ a zároveň umožňuje využít účel tohoto trestu. Problémem je, že by zákonodárce musel složitě zvažovat výběr katalogu skutkových podstat ve zvláštních zákonech, a pokud by tomu nevěnoval dostatečné úsilí, opět by se nejednalo o efektivní variantu.

¹⁶⁷ § 125a odst. 1 písm. k) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

¹⁶⁸ § 125a odst. 1 písm. m) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

¹⁶⁹ § 125a odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

¹⁷⁰ § 54 odst. 1 písm. a) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů

¹⁷¹ § 54 odst. 2 písm. b) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů

¹⁷² § 34 odst. 2 písm. a) zákona č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů

¹⁷³ § 25 odst. 1 písm. h) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů

¹⁷⁴ § 66 odst. 4 písm. e) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

¹⁷⁵ § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů

3.2.1 Vyřešení souvisejících obecných problémů

Pokud by došlo k ponechání tohoto druhu trestu, bylo by kromě výše uvedeného nutné upravit ještě obecné problémy nastíněné v předchozí kapitole. Znění by tak obsahovalo jednu z možností, tzn. uložení za kterýkoli přestupek nebo ponechání podmínky zvláštního zákona, přičemž další aspekty právní úpravy by zřejmě musely projít změnami.

Správnímu orgánu by mohla být uložena povinnost zajistit, aby bylo po jeho výkonu rozhodnutí o zveřejnění přestupku odstraněno, a nebylo jej tak možné dohledat v archivech sdělovacích prostředků nebo na dálkově přístupných úředních deskách.

Současně by měla být stanovena možnost přerušit běh lhůty, během níž se musí rozhodnutí zveřejnit, například v případě soudního přezkumu. Tím by bylo zabráněno již uvedené situaci, že v případě přiznání odkladného účinku správní žalobě by byl znemožněn výkon rozhodnutí v důsledku zmeškání lhůty, během které mohlo být rozhodnutí ještě zveřejněno.

Dále by správnímu orgánu měla být dána možnost kromě zveřejnění výrokové části uveřejnit i části odůvodnění, pokud by to bylo potřebné, obdobně jako u trestu uveřejnění rozsudku je ponecháno na úvaze soudu, kterou část rozsudku bude nutno uveřejnit.¹⁷⁶ To by nebylo v rozporu s myšlenkou zákonodárce, že mají být chráněny osobní údaje pachatele, neboť by se nejednalo o povinnost, ale pouze možnost danou správnímu orgánu, který by musel s ohledem na zásadu přiměřenosti případně zveřejnit pouze podstatnou část odůvodnění, která by současně byla důsledně anonymizovaná.

Dále by mělo dojít k vyřešení problému, který současně zatěžuje i právo trestní. Jedná se o to, že žádný ze zákonů, ať už přímo PřestZ, zvláštní zákony, zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů nebo zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, nestanovují povinnost rozhodnutí o přestupku zveřejnit. Prášková nedovozuje pravomoc správních orgánů provozovatelům tuto povinnost uložit a obdobně ani Jelínek tuto povinnost nedovozuje v souvislosti s trestem uveřejnění rozsudku. Naproti tomu by bylo možné přiklonit se k názoru Fenyka, který tuto povinnost dovozuje již na základě ustanovení TOPO. Obdobně by tak bylo možné tvrdit, že provozovatelé by měli povinnost rozhodnutí o přestupku zveřejnit již na základě ustanovení §

¹⁷⁶ § 23 odst. 1 TOPO

50 PřestZ, které také předpokládá pravomocné a vykonatelné rozhodnutí, v tomto případě správního orgánu. Takové řešení by bylo zřejmě jednodušší než novelizace zvláštních zákonů, avšak bez výslovné opory v zákoně by se jednalo o řešení nejisté. Výslovné zakotvení povinnosti zveřejnit rozhodnutí o přestupku v zákonech tuto oblast upravujících by mohlo usnadnit postup správního orgánu, který by jinak musel hledat další řešení v případě, že by jím vybraný veřejný sdělovací prostředek nebyl ochoten uzavřít soukromoprávní smlouvu.

I v případě, že by došlo k vyřešení uvedených obecných problémů, stále se zde projevuje obava, že ani to by nepřesvědčilo správní orgány k častější aplikaci vzhledem k možnému střetu s právem na soukromí. Otázkou totiž zůstává, zda je pravděpodobné, že bude docházet k jednání, které svým rozsahem ovlivní velkou skupinu lidí, a zároveň se stále bude jednat o přestupek, ale ještě ne o trestný čin. A i v případě rozšíření použitelných zvláštních zákonů, jak to navrhuje varianta č. 2, by se stále jednalo o méně časté situace.

3.3 Ponechání správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku pouze ve zvláštních zákonech

Varianta č. 3 proto navrhuje zrušení § 50 PřestZ s ponecháním skutkových podstat ve zvláštních zákonech, čímž by došlo k rozšíření správních trestů, které se pro svou specifičnost nacházejí pouze ve zvláštních zákonech, a ne v obecné úpravě PřestZ. Okruh zvláštních zákonů umožňujících tento trest uložit je nevelký a specifický, a jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole, tyto skutkové podstaty nejsou zcela jednotné a případy, ve kterých je možné ho použít, velmi sporadické či speciální.

Za takových okolností by možná bylo vhodnější trest z PřestZ vypustit a ponechat ho ve skutkových podstatách zvláštních zákonů, které by se s ním vypořádaly se zohledněním všech specifik a stanovily by konkrétní podmínky pro jeho použití, např. lhůty nebo veřejný sdělovací prostředek.

Problémem by byla absence úpravy obecných podmínek tohoto trestu. Každý zvláštní zákon by tak musel obsahovat toto ustanovení nejen s konstatováním, že je možné tento trest uložit, ale také za současného stanovení podmínek, za kterých je tak možno učinit. Naopak pokud by se jednalo o stejné obecné podmínky a nebyl by např. pro každý zákon vybrán určitý veřejný sdělovací prostředek nebo určitý způsob zveřejnění, bylo by zbytečné do každého zákona začlenit stejné ustanovení s mnoha odstavci.

3.4 Zrušení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku

Další možností by tak mohlo být zrušení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku nejen v PřestZ, ale zároveň i ve zvláštních zákonech (varianta č. 4). Tato alternativa

je založena na aktuálním stavu, kdy správní orgány správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku nejspíše nejen nevyužívají, ale s ohledem na možné problémy by k jeho užití zřejmě nepřistoupily ani v případě, že by jeho použití bylo možné.

Z důvodu možného rozporu s právem na soukromí převažuje předběžná opatrnost ve využívání tohoto správního trestu, neboť závažnost přestupku zpravidla nebude odůvodňovat jeho využití v poměru k možným důsledkům. A i v případě, že by tato situace nastala, došlo by k ní v tak malém počtu případů, že je otázkou, zda není tento správní trest v PřestZ nadbytečný.

Jedním z důvodů přijetí správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku byla jeho tvrzená efektivita. Nelze pominout, že tento správní trest má potenciál být efektivním trestem, je však nutné se zamyslet nad tím, jestli dokáže být efektivním trestem správním. Není rozporováno, že trest uveřejnění rozsudku je českými soudy využíván, ačkoli jejich praxe není sjednocená.¹⁷⁷ Dle statistik Ministerstva spravedlnosti¹⁷⁸ byl trest uveřejnění rozsudku v roce 2014 z celkového počtu 54 uložených trestů uložen 17x, v roce 2015 z celkového počtu 68 trestů 15x, v roce 2016 z celkového počtu 97 trestů 9x, v roce 2017 z celkového počtu 109 trestů 7x. Při zohlednění odlišností trestního a správního práva však lze dospět k závěru, že správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku je pro přestupkové právo nevhodný.

3.5 Ponechání správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku pouze v některých zákonech

Varianta č. 5 navrhuje určitý kompromis, který je založen na myšlence, že ne všechny zvláštní zákony upravující možnost uložení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku jsou stejného charakteru. Tato varianta také počítá se zrušením tohoto správního trestu v obecné části PřestZ a zároveň v zákonech upravujících duševní vlastnictví (konkrétně jsou to: zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 529/1991 Sb., o ochraně topografií polovodičových výrobků, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů).

Navrhuje ale ponechání těch skutkových podstat upravujících zveřejnění rozhodnutí o přestupku, které mají ve zvláštních zákonech již konkretizované podmínky týkající se druhu sdělovacího prostředku, lhůt apod. Konkrétně se jedná o zákon č. 253/2008 Sb., o některých

¹⁷⁷ JELÍNEK a kol.: *Trestní odpovědnost...*, s. 124–125.

¹⁷⁸ Dostupné na <<https://cslav.justice.cz/InfoData/prehledy-statistickych-listu.html>>.

opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů, a to bez ohledu na to, zda jsou autory shodně považovány za správní tresty, či nikoli.

3.6 Shrnutí

Poslední kapitola práce se zabývá úvahami de lege ferenda, neboť současnou právní úpravu správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku nepovažuje za efektivní. Některá řešení počítají se zachováním tohoto institutu se zdůvodněním, že po odstranění problematických aspektů by se mohlo jednat o efektivní prostředek. Jiná navrhuje zrušení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku na základě obavy, že zásah do soukromí a s ním související problémy nejsou v přestupkovém právu řešitelné.

Závěr

Cílem práce bylo nalézt odpověď na výzkumnou otázku „*Je právní úprava správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku efektivní?*“. Po zhodnocení současné právní úpravy vyplývá závěr, že se nejedná o efektivní správní trest, a to zejména z následujících důvodů.

Správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku je možné uložit pouze právnické nebo podnikající fyzické osobě. Jeho uložení je podmíněno existencí zvláštního zákona obsahujícího příslušnou skutkovou podstatu. Ty lze nalézt zejména v zákonech týkajících se ochrany práv duševního vlastnictví. Správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku však není pro právo duševního vlastnictví vhodný. V této oblasti bude uplatňována primárně občanskoprávní, případně trestněprávní odpovědnost a k uplatnění správně-právní odpovědnosti bude docházet zcela výjimečně. Správní orgány zabývající se ukládáním správních trestů zpravidla nebudou dostatečně kvalifikovány pro hodnocení důsledků vyplývajících z porušení práv duševního vlastnictví. Aby bylo možné tento trest uložit, musela by se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustit takového porušení práv duševního vlastnictví, za které by byla uplatňována správně-právní odpovědnost místo odpovědnosti občanskoprávní nebo trestněprávní. K tomu by mohlo dojít například v případě malé intenzity porušení práv. K takovým případům však bude docházet pouze výjimečně.

V případě, že by taková situace nastala a bylo by možné uvažovat o uložení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku, nastávají další aplikační problémy. Správní orgán může zveřejnit pouze výrokovou část rozhodnutí, nikoli však alespoň části odůvodnění, které by v některých případech mohly naplnit ochranný účel tohoto trestu tím, že by veřejnost seznamovaly s podstatnými informacemi objasňujícími okolnosti spáchání přestupku.

Správní orgán by pak musel vybrat vhodný veřejný sdělovací prostředek, což je nelehkým úkolem, a sice z několika důvodů. Při výběru by musel dbát na přiměřenost nákladů, a to i proto, že není zcela jasné, jak budou tyto náklady vůči pachateli uplatňovány, ale i proto, že v případě zrušení původního pravomocného rozhodnutí o přestupku budou (údajnému) pachateli tyto náklady na zveřejnění nahrazeny. Po výběru veřejného sdělovacího prostředku však není jisté, že by vůči němu bylo zveřejnění rozhodnutí o přestupku vynutitelné, neboť zákonem není upravena povinnost sdělovacího prostředku rozhodnutí zveřejnit. V případě napadení rozhodnutí správní žalobou s žádostí o přiznání odkladného účinku žalobě by dokonce mohlo dojít k uplynutí lhůty pro zveřejnění rozhodnutí o přestupku, což by zveřejnění znemožnilo.

Zveřejnění rozhodnutí o přestupku je prakticky neodstranitelným zásahem do soukromí, jehož důsledky lze zvrátit jen stěží, pokud vůbec. Pokud by vyšlo najevo, že osoba označená za pachatele přestupek nespáchala, mohla by se domáhat náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci, kterou by pak stát mohl požadovat po konkrétním úředníkovi.

Za situace, kdy má správní orgán pouze možnost, a ne povinnost, uložit takový správní trest, bude zřejmě inklinovat k vyhnutí se jeho uložení. Nelze tak přijmout závěr, že se jedná o efektivní správní trest. Vzhledem k tomu, že výzkumná otázka byla zodpovězena negativně, obsahuje práce úvahy *de lege ferenda* se snahou vybrat variantu, která by nejvíce vyhovovala praktickému použití.

Jistá skepse je spatřována u řešení č. 1 i 2, neboť i v případě, že by byly vyřešeny uvedené obecné problémy, se zde stále projevuje obava, že ani to by nepřesvědčilo správní orgány k častější aplikaci vzhledem k možnému střetu s právem na soukromí, obavě, že budou vznikat spory o výši a úhradu nákladů i přiměřenosti výběru takového prostředku.

Argumentem pro zrušení správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku je tvrzení, že inspirace trestním právem není v tomto případě vhodná. Trestní právo postihuje závažnější protiprávní jednání a o uložení trestu pak rozhodují soudci, na jejichž kvalifikační předpoklady jsou kladeny vyšší nároky. Při zohlednění intenzity přestupků je pak problematické zejména jejich poměrování s právem na soukromí. To může vést k závěru, že tento trest je pro přestupky prakticky neaplikovatelný a nelze se podívat správním orgánům, že nepřistoupí k jeho užívání. Nejjednodušší variantou by pak bylo kompletní zrušení tohoto správního trestu včetně skutkových podstat uvedených ve zvláštních zákonech.

Úplným závěrem nutno konstatovat, že preferovaným řešením *de lege ferenda* je varianta č. 5, tedy ponechání správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku pouze v některých zákonech, a to těch, které tento trest přejímají se specifickými podmínkami. Pokud by došlo k realizaci této varianty, obecná úprava správního trestu zveřejnění rozhodnutí o přestupku v ustanovení § 50 PřestZ by byla zrušena a současně by byly ponechány skutkové podstaty v AudtZ, ZISIF a LegVTrČ. Uvedené řešení se jeví vhodným proto, že ač bude k využívání tohoto institutu docházet zřejmě v minimálním počtu případů, zachování těchto skutkových podstat by mohlo mít opodstatnění. AudtZ, ZISIF a LegVTrČ byly vybrány z toho důvodu, že zveřejnění by mělo dopad zejména na osoby zabývající se danou specializací (auditorstvím či oblastí finančních trhů), čímž by došlo k faktickému omezení zásahu do soukromí pachatelů. V případě AudtZ by dokonce došlo ke zveřejnění v rejstříku auditorů, nikoli ve veřejném sdělovacím prostředku. Zároveň by o tomto zveřejnění

rozhodoval specializovaný subjekt (tedy Rada pro veřejný dohled nad auditem, Česká národní banka či Finanční analytický úřad).

Ani toto řešení však není ideální, zejména vzhledem k otázce, zda se u AudtZ vůbec jedná o správní trest. Až po uplynutí delšího časového období by pak bylo možné zhodnotit, zda jsou alespoň tato ustanovení prakticky využitelná, v opačném případě by bylo možné přistoupit i k jejich zrušení a ponechání úpravy tohoto institutu právu trestnímu.

Seznam použitých zdrojů

Monografie, komentáře, učebnice, sborníky

BOHADLO, David a kol. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 700 s.

FENYK, Jaroslav, SMEJKAL, Ladislav, BÍLÁ, Irena. *Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim: komentář*. 2. podstatně přepracované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 272 s.

JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní odpovědnost právnických osob – pět let poté*. 1. vydání. Praha: Leges, 2017. 288 s.

JELÍNEK, Jiří, HERCZEG, Jiří. *Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob: komentář s judikaturou*. 2. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2013. 256 s.

JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich; Zákon o některých přestupcích: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. 1153 s.

KOČÍ, Roman. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich s poznámkami a vzory rozhodnutí a jiných správních aktů*. 1. vydání. Praha: Leges, 2017. 272 s.

MATES, Pavel a kol. *Základy správního práva trestního*. 7. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. 239 s.

NOVOTNÝ, Vladimír. Správně-právní odpovědnost na úseku ochrany práv k průmyslovému vlastnictví. *Přestupky a řízení o nich z pohledu teorie a praxe: sborník z mezinárodní vědecké konference konané dne 4. října 2013*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2014, s. 181–186.

ONDRUŠOVÁ, Marta, ONDRUŠ, Radek, VYTOPIL, Petr. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou a základní judikaturou*. 1. vydání. Praha: Leges, 2018. 776 s.

POTMĚŠIL, Jan. Sankce zákazu pobytu. *Přestupky a řízení o nich z pohledu teorie a praxe: sborník z mezinárodní vědecké konference konané dne 4. října 2013*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2014, s. 215–234.

PRÁŠKOVÁ, Helena. *Nové přestupkové právo*. 1. vydání. Praha: Leges, 2017. 448 s.

ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018. 930 s.

ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek I (§ 1–654)*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 1736 s.

Odborné články

BRAŽINA, Ladislav, JÍLKOVÁ, Nikola. Odůvodnění rozhodnutí o uložení sankce za správní delikt podle současné i budoucí právní úpravy. *Právní rozhledy*, 2017, roč. 25, č. 2, s. 43–48.

GALO, Dušan. Trest uveřejnění rozsudku v trestním právu právnických osob. *Trestní právo*, 2015, roč. 1, č. 1, s. 20–25.

KÜHN, Zdeněk. Nový přestupkový zákon, odpovědnost právnických osob a problematika dvojího trestání téhož deliktu. *Právní rozhledy*, 2018, roč. 26, č. 3, s. 77–84.

MATES, Pavel, ONDRÁČKOVÁ, Věra. Kodex správního práva trestního. *Trestněprávní revue*, 2016, roč. 15, č. 11–12, s. 252–258.

PETRMICHL, Václav. K přestupkové odpovědnosti podnikajících fyzických osob. *Právní rozhledy*, 2018, roč. 26, č. 17, s. 584–590.

POTMĚŠIL, Jan. Poznámky k věcnému záměru nového zákona o přestupcích. *Správní právo*, 2014, roč. 47, č. 1–2, s. 118–142.

Internetové stránky

MLSNA, Petr. *Reforma přestupkového práva – základní východiska, cíle a očekávání* [online]. pravniprostor.cz, 3. června 2016 [cit. 1. února 2019]. Dostupné na <<https://www.pравниprostor.cz/clanky/spravni-pravo/reforma-prestupkoveho-prava-zakladni-vychodiska-cile-a-ocekavani>>.

Legislativní akty

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění Protokolů č. 11 a 14 s Protokoly č. 1, 4, 6, 7, 12, 13 a 16

zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění zákona č. 65/2017 Sb., účinném ke dni 30. června 2017

zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 529/1991 Sb., o ochraně topografií polovodičových výrobků, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 148/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 368/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Soudní rozhodnutí

Usnesení Ústavního soudu ze dne 16. září 2014, sp. zn. II ÚS 2105/14, bod 14

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 2. září 1998, *Lauko v Slovensko*, stížnost č. 26138/95

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. ledna 2003, *Veeber v Estonsko* (č. 2), stížnost č. 45771/99

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 10. února 2004, *Puhk v Estonsko*, stížnost č. 5503/00

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 27. února 2011, *Ezer a Ceyrek v Turecko*, stížnost č. 29295/95 a 29363/95

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 18. dubna 2013, *Rohlina v Česká republika*, stížnost č. 59552/08

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. února 2006, sp. zn. 4 As 23/2005

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. září 2006, sp. zn. 8 As 8/2005

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, sp. zn. 8 As 17/2007

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. ledna 2009, sp. zn. 1 As 96/2008

Ostatní

Analýza a mezinárodní srovnání právní úpravy problematiky odpovědnosti právnických osob za jednání, k jehož postihu zavazují mezinárodní smlouvy, dostupné na <<https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha-c--1---Analyza.pdf>>.

Důvodová zpráva k zákonu č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, dostupné též na <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=285&CT1=0>>.

Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, dostupné též na <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=362&CT1=0>>.

Důvodová zpráva k zákonu č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, dostupné též na <<https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=555&CT1=0>>.

Důvodová zpráva k zákonu č. 368/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů, dostupné též na <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=752&CT1=0>>.

Důvodová zpráva k zákonu č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, dostupné též na <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=929&CT1=0>>.

Rozhodnutí Finančního analytického úřadu o přestupku ze dne 31. října 2018, č. j. FAU-68073/2018/032, sp. zn. A2018/0001, dostupné na

<http://www.financnianalytickyurad.cz/download/FileUploadComponent-118325495/1549024976_cs_rozhodnuti-o-prestupku-orangetrust-68073_2018.pdf>.

Věcný záměr zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (zákon o přestupcích), dostupné též na <<https://www.vlada.cz/assets/ppov/lrv/ria/databaze/VZZ-o-prestupcich.pdf>>.

Shrnutí práce v českém a anglickém jazyce

Diplomová práce se zabývá správním trestem zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Jedná se o nový správní trest inspirovaný právem trestním, který byl do přestupkového práva začleněn až po reformě správního trestání. První kapitola vymezuje podmínky pro jeho uložení, další kapitoly se pak zabývají zhodnocením jeho efektivity a návrhem změny právní úpravy. Problematickými aspekty jsou stanovení okruhu osob, kterým může být tento správní trest uložen, výběr zvláštních zákonů umožňujících jeho uložení a zásah do soukromí. Správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku může být uložen pouze právníkem nebo podnikajícím fyzickým osobám za přestupky zejména v oblasti práva duševního vlastnictví. Zároveň musí být splněna podmínka přiměřenosti vzhledem ke střetu s právem na soukromí.

This master thesis deals with an application of the administrative penalty „the publication of decision on administrative offence“. It is a new administrative penalty inspired by the criminal law that was incorporated into the administrative offence law after a reform of administrative punishment. The first chapter defines the conditions for imposition of this penalty while the following chapters deal with an evaluation of its effectiveness proposing a change of the legal regulation. Problematic aspects of this penalty are a determination of the subjects, a choice of the special laws allowing its imposition and the invasion of privacy. The administrative penalty „the publication of decision on administrative offence“ may be imposed only on artificial persons or natural persons conducting business for administrative offences, particularly in the field of intellectual property rights. Simultaneously, a condition of the proportionality must be met due to the conflict with the right to privacy.

Seznam klíčových slov v českém a anglickém jazyce

Zveřejnění rozhodnutí o přestupku, přestupek, správní trest, ukládání správních trestů, soukromí, zásah do soukromí, odpovědnost za přestupky, odpovědnost právnické osoby, odpovědnost fyzické podnikající osoby, správní právo

Publication of decision on administrative offence, administrative offence, administrative penalty, imposition of administrative penalties, privacy, invasion of privacy, liability for administrative offences, liability of an artificial person, liability of a natural person conducting business, administrative law